

ZAHRANIČNÍ POLITIKA ČESKÉ REPUBLIKY

data

3/2007

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ

PREZIDENT ČESKÉ REPUBLIKY

1.3. Prezident ČR Václav Klaus přijal nové velvyslance Dánska, Chorvatska, Moldavska a Turecka

Prezidentu republiky Václavu Klausovi předali na Pražském hradě své pověřovací listiny tito noví rezidentní velvyslanci:

J. E. pan Marijan Ramušćak, nový mimořádný a zplnomocněný velvyslanec Chorvatské republiky se sídlem v Praze,

J. E. pan Koray Targay, nový mimořádný a zplnomocněný velvyslanec Turecké republiky se sídlem v Praze,

J. E. pan Valerian Cristea, nový mimořádný a zplnomocněný velvyslanec Moldavské republiky se sídlem v Budapešti,

J. E. paní Ellen Margrethe Løj, nová mimořádná a zplnomocněná velvyslanekyně Dánského království se sídlem v Praze.

4.3. Prezident Klaus zahájil týdenní návštěvu Spojených států

Český prezident Václav Klaus zahájil týdenní pracovní návštěvu Spojených států. První zastávkou bude texaský Houston; Klaus navštívil také státy Louisiana a Alabama. Vrcholem bylo páteční (9. 3. 2007) jednání ve Washingtonu - podle očekávání se hovořilo především o americkém záměru vybudovat v Česku radarovou stanici jako součást protiraketové základny.

Prezident Klaus se setkal také s českými krajany. V pondělí 5. 3. 2007 uskutečnil schůzku s americkým exprezidentem Georgem Bushem starším.

Ve Washingtonu český prezident jednal s viceprezidentem Dickem Cheneyem a ministrem obrany Robertem Gatesem. S Georgem Bushem mladším se Václav Klaus nesešel; americký prezident totiž 8. března zahájil návštěvu Latinské Ameriky.

Klausa doprovázeli kromě jiných nový náčelník generálního štábu Vlastimil Píček, náměstek ministryně obrany Martin Barták a místopředsedové horní i dolní parlamentní komory Jiří Liška (ODS) a Jan Kasal (KDU-ČSL). Českou diplomacii reprezentoval náměstek ministra zahraničí Tomáš Pojar.

Posílení kontaktů mezi Českou republikou a jihem Spojených států bylo jedním z cílů pracovní cesty českého prezidenta Václava Klause do Texasu, Louisiany a Alabamy. Jedním z Klausových záměrů bylo oslovit americký jih. "Je to místo, které vidáme méně často, já sám tam jedu poprvé. Byl jsem mnohokrát v Kalifornii a mnohokrát v Chicagu, mnohokrát ve městech amerického východu, ale v Houstonu, New Orleans a Alabamě jsem v životě nebyl," uvedl Klaus během letu v rozhovoru pro ČTK.

Také podle českého velvyslance ve Washingtonu Petra Koláře je velmi důležité, aby kroky českých představitelů směřovaly nejen do Washingtonu, New Yorku, Los Angeles a dalších kosmopolitních měst, ale také do míst, která se dají charakterizovat jako "klasická Amerika".

Se státy na jihu USA by Česká republika měla podle Klause posílit kontakty především v ekonomické oblasti. "Zejména Texas je průmyslová velmoc Spojených států, stát, který má největší export," uvedl český prezident. Klaus chce v Texasu také podpořit české krajany, kteří jsou podle něj nejaktivnější komunitou ve Spojených státech a možná i ve světě vůbec. Některé odhady hovoří až o půl milionu lidí, kteří se hlásí k českým kořenům; nejnižší uváděné číslo je kolem 120.000 krajanů.

Načasování Klausovy cesty do USA do jisté míry ovlivnil termín festivalu přátelství mezi Českou republikou a Alabamou, který se koná právě v březnu. Český prezident se zúčastní zahájení festivalu, na které ho pozval bývalý velvyslanec USA v Praze William Cabaniss, jenž z Alabamy pochází.

5.3. Klaus v Texasu: Pro Čechy je žádání o víza do USA frustrující

Vyřizování víz pro cestu do USA je pro mnohé Čechy frustrující zkušeností, vysvětloval prezident Václav Klaus v Texasu při setkání s krajaný. Reagoval tak na jejich dotaz, co si myslí o americké vízové politice.

Lidé mnohdy nedostanou vízum z nepochopitelných důvodů, dodal český prezident, který v noci na 5. března SEČ přiletěl do USA na týdenní návštěvu. Klaus doufá, že krajané svoji "domovinu" podpoří v této otázce podobně, jak tomu bylo například před vstupem ČR do Severoatlantické aliance.

Podle tajemníka ministra vnitřní bezpečnosti USA pro zahraniční záležitosti Paula Rosenzweiga, který v lednu navštívil Prahu, by víza do Spojených států mohla být pro Čechy zrušena před koncem volebního období prezidenta George Bushe v lednu 2009. Loni v listopadu Bush ujistil Klause, že zrušení vízové povinnosti pro ČR a další nové členské země EU se podaří prosadit. Klaus se tehdy setkal s Bushem na okraj summitu NATO v lotyšské Rize.

Tamní krajané jsou pyšní na své České středisko v Houstonu - jeho budovu postavili z prostředků, které vybrali mezi sebou. Sbírkou uspořádali čeští krajané například také na pomoc po povodních v Čechách v roce 2002 či po ničivém hurikánu Katrina, který v roce 2005 zasáhl New Orleans a další místa ve státech Louisiana, Mississippi a Alabama.

Velká migrace Čechů do Texasu začala v roce 1850 - v době, kdy se ustavil novodobý český národ.

5.3. Klaus zahájil svá jednání v USA schůzkou s exprezidentem Bushem

Setkání s bývalým americkým prezidentem Georgem Bushem v Houstonu bylo prvním jednáním, které český prezident Václav Klaus absolvoval během pětidenní pracovní cesty po Spojených státech. Na zhruba hodinové neveřejné schůzce mluvil s Bushem o evropské politice a Bush ocenil Klausovu otevřenost vůči USA. Setkání s Bushovým synem Georgem Bushem mladším, současným prezidentem USA, český státník v programu cesty nemá.

"Oceňuji otevřenost a přátelství prezidenta Klause vůči Americe. Pro mě jako otce současného amerického prezidenta to skutečně znamená mnoho," řekl Bush na závěr schůzky, která se odehrála v Bushově úřadě v Houstonu, kde někdejší prezident také bydlí.

Zatímco popularita George Bushe mladšího je podle průzkumů veřejného mínění na nejnižších stupních za dobu jeho působení v úřadě, pohybuje se kolem 33 procent, jeho otec se dodnes těší poměrně velkému respektu u značné části Američanů. Nyní dvaosmdesátiletý republikán Bush stál v čele země v letech 1989 až 1993. Za největší zahraničněpolitický úspěch jeho kariéry je považováno prosazení vojenského zásahu proti irácké okupaci Kuvajtu v roce 1991. Na prezidentský post kandidoval v roce 1992 znovu, ale neúspěšně. Bush starší, 41. prezident Spojených států, tehdy prohrál ve volebním klání s demokratem Billem Clintonem.

V roce 1999 mu tehdejší český prezident Václav Havel udělil Řád bílého lva za mimořádné zásluhy o zhroucení komunismu ve střední a východní Evropě v roce 1989.

"Porážka komunismu nám dala svobodu a suverenitu," uvedl Klaus. Naopak příprava Česka na vstup do EU a následné členství v unii přineslo Čechům méně svobody, méně demokracie, méně suverenity a více regulace, dodal. Evropa je nyní na rozcestí a je čas na změnu, soudí český prezident, jehož země bude v roce 2009 EU předsedat. Unifikace rozhodování na úrovni EU a celková harmonizace zašly mnohem dále, než bylo potřebné, racionální a ekonomicky výhodné, uvedl Klaus.

6.3. Pracovní návštěva prezidenta ČR v USA pokračovala v Louisianě

V doprovodu honorárního konzula K. Zezulky a představitelů ženijního vojska pozemních sil si v okolí New Orleans prohlédl místa nejvíce zasažená povodní po hurikánu Katrina. Část české pomoci na obnovu postižených oblastí byla věnována podpoře neworleanské univerzity.

V odpoledních hodinách prezident obdržel čestný doktorát na Univerzitě New Orleans, setkal se s jejím rektorem Timothy Ryanem a absolvoval besedu s místními studenty.

Na závěr pracovního dne se prezident sešel s guvernérkou státu Luisiana K. B. Blancovou, starostou New Orleansu Ray Naginem a na půdě World Trade Center promluvil k nejvýznamnějším podnikatelům Louisiany.

7.3. Prezident ČR v USA: návštěva Alabamy

Středeční program pracovní návštěvy v USA přivedl prezidenta Václava Klause do státu Alabama, kde v těch dnech vrcholil celoroční festival Alabama – Česká republika, organizovaný pod názvem Spotlight on the Czech Republic.

V rámci festivalu prezident v poledne přednesl na půdě birminghamského Rotary Clubu projev na téma Česká republika: post-komunistická transformace, evropská integrace a svoboda. Pracovního oběda a diskuse s prezidentem se zde zúčastnilo na 400 nejvýznamnějších představitelů alabamské politiky, obchodu, kultury a akademického světa.

Odpoledne Václav Klaus navštívil další akce alabamského festivalu, např. v birminghamském „Museum of Art“ si prohlédl americkou výstavu současného českého moderního umění. Na pozvání bývalého velvyslance Cabanisse se poté prezident zúčastnil pracovní večeře s představiteli alabamských uměleckých a obchodních kruhů.

8.3. Pracovní návštěva prezidenta ČR v USA pokračovala v Alabamě a Washingtonu D.C.

Pátý den pracovní návštěvy prezidenta Klause v USA pokračoval programem ve státě Alabama, v jehož hlavním městě Montgomery prezident republiky přednesl na společném zasedání poslanců, senátorů a guvernéra Rileyho projev na téma Tvorba legislativy v éře, kdy se opět projevuje nedůvěra k lidskému jednání.

Po projevu na alabamském Kapitolu se prezident Klaus setkal na pracovním obědě s předsedou Senátu Jimem Folsomem a dalšími představiteli státu Alabama.

V odpoledních hodinách se prezident Klaus přesunul do Washingtonu D. C., kde se setkal s předsedkyní Sněmovny reprezentantů N. Pelosiovou a poté se v rezidenci velvyslance zúčastnil pracovní večeře se skupinou šesti amerických kongresmanů a senátorů.

9.3. Klaus: Pelosiová je nakloněna zrušení vízové povinnosti pro ČR

Předsedkyně Sněmovny reprezentantů amerického Kongresu Nancy Pelosiová je podle českého prezidenta Václava Klause nakloněna tomu, aby vízová povinnost českých občanů cestujících do Spojených států byla zrušena. Klaus to řekl českým novinářům po setkání s Pelosiovou, které se uskutečnilo ve čtvrtek večer místního času (v noci na dnešek SEČ) ve Washingtonu.

Pelosiová podle Klause Česko velmi dobře zná a po čtvrtečním setkání prý jistě nezapomene na to, že otázka vízové politiky USA vůči České republice je pro mnohé její občany frustrující, akutní a zásadní. "Troufal bych si tvrdit, že i vzhledem k celkem pozitivnímu vztahu k České republice a znalosti České republiky vyjadřovala evidentní podporu tomu, aby se s vízy vůči České republice něco zásadního stalo," uvedl Klaus po jednání, které trvalo asi 45 minut.

Klaus s představitelkou vedení Kongresu, která zastupuje Demokratickou stranu, hovořil i o americkém záměru vybudovat na českém území radar jako součást amerického protiraketového systému.

Z obecnějších témat hovořili Pelosiová a Klaus o energetické bezpečnosti. "Sdílel jsem její názory na nezbytnost energetické bezpečnosti a vysvětloval jsem jí, k jakému radikálnímu skoku k lepšímu došlo v naší zemi z hlediska ekologických problémů. Nesdílel jsem její názory na globální oteplování a neskrýval jsem to," uvedl Klaus, který globální oteplování mnohokrát označil za nesmysl. Reakce Pelosiové byla podle Klause "velmi milá". Českého prezidenta prý překvapilo, jak dobře Pelosiová zná Prahu i ČR. Byla mnohokrát v Praze a zná ji velmi dobře, byla v České republice i na návštěvě, která se týkala životního prostředí.

Po jednání s předsedkyní sněmovny hovořil prezident a členové jeho doprovodu o vízech a o americkém radaru i na večerním neformálním setkání s americkými představiteli, s nimiž česká diplomacie nejtěsněji spolupracuje při prosazování zájmů České republiky ve Washingtonu. Velvyslanec Petr Kolář před českými novináři upozornil, že diskuse o obou tématech byla striktně oddělena.

Připustil, že při konkrétním vyjednávání o uvažované radarové stanici "možná dojde k jednání o tom, co znamená obrana našeho vzdušného prostoru, jaké parametry má mít a zda jsme na to schopni dosáhnout vlastními silami". Zdůraznil ovšem, že nejde o výměnný obchod. "Víza s protiraketovou obranou vůbec nesouvisejí. Nejsme v pozici koňských handlérů, jsme v pozici spojenců a partnerů," prohlásil.

Odmítl také, že by Američané v souvislosti s žádostí o vybudování radaru vyvíjeli na českou stranu nátlak. "Dostali jsme nabídku a k ní se máme jako partner, spojenec a suverénní stát vyjádřit. Je to na nás, nikdo nás do ničeho netlačí," uvedl velvyslanec.

9.3. USA ujistily, že s Ruskem o základně v ČR jednají, prý i o účasti

Americký viceprezident Dick Cheney při setkání ve Washingtonu ujistil českého prezidenta Václava Klause, že Spojené státy s Ruskem jednají o plánu umístit v Česku část své protiraketové základny. Ministr obrany Robert Gates podle informací ČTK telefonicky jednal se zástupci Kremlu a nabídl Moskvě účast v projektu. Proti záměrům USA se ale ostře staví Rusko, které pohrozilo adekvátními protiopatřeními. Prezident Klaus po setkání řekl, že nejvyšší američtí představitelé chápou veřejnou diskusi, která se v ČR vede o záměru USA vybudovat radarovou část protiraketové základny. Také ve Spojených státech se podle nich objevují podobné debaty na citlivá témata.

9.3. Pracovní návštěva prezidenta ČR v USA pokračovala ve Washingtonu D.C

Páteční program pracovní návštěvy prezidenta republiky Václava Klause v USA začal ve Washingtonu D.C. schůzkou s ministrem obrany Robertem Gatesem v Pentagonu. Poté se prezident sešel s viceprezidentem USA Dickem Cheneyem v Rooseveltově pracovně Bílého domu.

V poledne prezident republiky položil květiny u sochy T. G. Masaryka, kde promluvil na slavnostní ceremonii při příležitosti 157. výročí narození prvního československého prezidenta T. G. Masaryka, organizované Americkými přáteli České republiky.

V budově amerického Senátu se prezident republiky v odpoledních hodinách sešel s vůdcem demokratické většiny senátorem Harry Reidem, přednesl přednášku v CATO institutu na téma "Výzvy současného světa" a na večerní recepci v budově českého velvyslanectví pozdravil představitele americké vlády, Kongresu, obchodu a zástupce krajské komunity v USA.

16.3. Prezident Klaus převzal čestný doktorát Innsbrucké univerzity

Prezident republiky Václav Klaus vykonal krátkou pracovní návštěvu rakouské spolkové země Tyrolsko, při níž převzal čestný doktorát Innsbrucké univerzity. Ve svém vystoupení při slavnostním aktu pak především obhajoval své kritické názory na současný vývoj evropské integrace a environmentalismus jako ideologický přístup k ochraně životního prostředí.

Rektor univerzity Manfred Gantner při slavnostním ceremoniálu zdůraznil, že Václav Klaus je oceňován za zásluhy v oblasti společensko-politické činnosti, zejména za přínos k formování novodobých vztahů Čechů k jejich sousedům.

Klaus v poděkování za vysoké ocenění mimo jiné připomněl, že významnou inspirací pro české reformy 90. let byla rakouská ekonomická škola.

Opakovaně zdůraznil, že se nepovažuje za euroskeptika, ale za kritika vývoje v EU. Uvedl, že i pro něj je 50. výročí vzniku unie důvodem k oslavě, protože po většinu času se EU vyvíjela pozitivně. Až v posledních letech jsou formy a metody integrace pro něj nepřijatelné, protože místo liberalizace, otevírání a sbližování, s nímž plně souhlasí, nastoupil supranacionalismus, centralizace a regulace.

Za nepochopitelný označil postoj Německa, které znovu usiluje o schválení evropské ústavy. Evropa je podle něj nyní ve fázi debaty o budoucnosti a ústavu nelze napsat bez této debaty. Podle Klause musí zůstat základními stavebními kameny Evropy i nadále jednotlivé státy. Eliminace mezistátního principu je podle něj jednou z chybných tendencí současnosti.

K otázce Temelína zdůraznil, že tento problém ve vzájemných vztazích zcela neprávem zastiňuje ostatní vztahy mezi oběma zeměmi, které jsou velmi dobré. Vyjádřil přesvědčení, že neustálé otevírání tohoto problému je záležitostí malé skupiny lidí, i v Rakousku. Je to jeden z příkladů environmentalistických útoků na lidskou svobodu, řekl Klaus.

K vyjádřením ministra životního prostředí Martina Bursíka pro rakouský list Der Standard prezident poznamenal, že Bursík by si měl uvědomit, že je členem vlády České republiky a má zastupovat její zájmy, nikoli zájmy lobby Zelených v Rakousku. Innsbrucká univerzita byla založena v roce 1669 a dnes má 15 fakult, přes 3200 zaměstnanců a více než 20.000 studentů.

Před ceremoniálem se prezident Klaus sešel také se zástupkyní tyrolského zemského hejtmana Elisabethou Zanonovou.

19.3. Američtí kongresmani chtějí Klausovo stanovisko ke změnám klimatu

Američtí kongresmani z výboru pro energetiku a obchod se obrátili na českého prezidenta Václava Klause, aby jim sdělil své názory na problematiku klimatických změn. Klausovy argumenty hodlají využít ve středu 21. 3. 2007 při veřejném slyšení ve sněmovním podvýboru pro energetiku a kvalitu ovzduší, k němuž byl pozván bývalý americký viceprezident Albert Gore. Vyplývá to z dopisu, který má ČTK k dispozici. Klausův mluvčí se k žádosti amerických kongresmanů nechtěl vyjádřit; Hrad prý vydá prohlášení v úterý 20. 3. 2007.

Klaus oproti Goreovi nezastává názor, že lidská činnost se na vývoji klimatu zásadně podílí. Soudí, že není třeba opouštět současné politické rámce, a doporučuje nižší spotřebu fosilních paliv a omezení jejich dovozu ze vzdálených zemí.

Lidé, kteří volají po změně politiky v boji proti globálnímu oteplování, podle Klause pouze předstírají, že podporují ochranu životního prostředí, zatímco ve skutečnosti se řídí politickou agendou. "Environmentalismus je náboženství", které se snaží změnit lidské chování a ekonomický systém, uvedl prezident nedávno na přednášce ve Washingtonu.

Kongresmani Klausovi napsali, že jeho "pohled na politické, ekonomické a morální aspekty debaty o klimatických změnách může být užitečný při naší snaze posoudit možný dopad nařízení vztahujících se ke klimatickým změnám, která se připravují ve Spojených státech, na hospodářský prospěch občanů a na schopnost přispět k budoucí ekonomické vitalitě a zavádění nových postupů v USA a zahraničí".

Výbor, který Klause oslovil, má hlavní slovo při sněmovním projednávání zákonů týkajících se energetické politiky a problematiky klimatických změn.

Jeho členové chtějí, aby jim Klaus mimo jiné řekl svůj názor na podíl člověka na klimatických změnách, na tempo a důsledky klimatických změn a na význam regulace emisí skleníkových plynů. Dále ho žádají o stanovisko k prodeji limitů škodlivých plynů (politika cap-and-trade), zejména v souvislosti s možným snížením hrozeb změn podnebí a se schopností jim v budoucnosti čelit. Kongresmani se Klause rovněž dotázali na jeho postoj k morálnímu závazku vyspělých zemí vůči rozvojovým, tedy zda by měly vyspělé země zásadně omezit emise, zatímco rozvojové země by pokračovaly v jejich zvyšování bez omezení.

Americká administrativa dlouhodobě odmítá přistoupit ke Kjótskému protokolu, který stanovuje limity emisí skleníkových plynů způsobujících podle některých názorů změny podnebí. Jedním z hlavních amerických argumentů je stanovisko, že Spojené státy by jako nejvýkonnější ekonomika světa byly limity vážně postiženy, zatímco jiné hospodářsky zdatné státy, jako je například Čína, Indie nebo Brazílie, se limity nemusejí nechat omezovat.

20.3. Klaus vyzval politiky, aby nepodléhali nátlaku ekologů

Český prezident Václav Klaus varoval před tlakem skupin, které se označují za ochránce životního prostředí, a politiky vybídl, aby pod jejich vlivem neopouštěli zásady svobodné společnosti. V odpovědi americkým kongresmanům, kteří ho požádali o stanoviska k problematice klimatických změn, uvedl, že je znepokojen, jak jsou ekologická témata zneužívána některými politickými nátlakovými skupinami k útoku na základní principy svobodné společnosti.

"Při diskusi o podnebí nejsme svědky střetu názorů na životní prostředí, ale střetu názorů na lidskou svobodu," napsal Klaus.

Na prezidenta se obrátili republikáni Joseph Barton a bývalý předseda Sněmovny reprezentantů Dennis Hastert před středečním (21. 3. 2007) slyšením v podvýboru

pro energetiku a kvalitu ovzduší, na něž byli pozváni bývalý americký viceprezident Albert Gore a dánský profesor Bjorn Lomborg z kodaňské ekonomické fakulty.

Klausovy odpovědi mohou v diskusi poslanci využít, sdělila Lisa Millerová z tiskového oddělení sněmovny. Jejich úplná prezentace ale podle ní při slyšení na programu není.

Největší hrozbou svobodě, demokracii, tržní ekonomice a prosperitě na začátku 21. století není komunismus nebo řada jeho měkčích podob. "Komunismus byl nahrazen hrozbou ctižádostivého environmentalismu," napsal Klaus. Tato ideologie podle něho chce nahradit "svobodný a spontánní vývoj lidstva něčím jako centrálním (nyní globálním) plánováním celého světa".

Její zastánci považují své ideje a argumenty za "nespornou pravdu" a v úsilí o dosažení svých cílů používají rafinované metody manipulace k tlaku na politiky, tvrdí Klaus. Jejich argumentace je založena na šíření obav a paniky; v této atmosféře naléhají na politiky, aby přijímali netolerantní opatření, svévolné limity, regulace, zákazy a omezení každodenních lidských aktivit a činili lidi předmětem byrokratického rozhodování.

Nehledí přitom na skutečnost, že příroda i společnost se soustavně vyvíjejí, a ignorují budoucí hospodářský i technologický pokrok. Politici by měli za všech okolností trvat na principech svobodné společnosti, nepředávat rozhodovací práva skupinám, které tvrdí, že vědí lépe než ostatní lidé, co je pro ně správné, a chránit peníze daňových poplatníků před pochybnými projekty, doporučil Klaus.

Za plýtvání označil snahy bojovat s rostoucí solární aktivitou nebo pohybem oceánských proudů. "Žádný vládní čin nemůže zastavit svět a přírodu před změnami," prohlásil. Z tohoto důvodu nesouhlasí s plány, jako jsou Kjótský protokol a podobné iniciativy, které vybírají "libovolné cíle vyžadující obrovské náklady bez realistických vyhlídek na úspěch".

Václav Klaus také varoval před netolerantní politikou, která tlakem na neracionální cíle a limity může ohrozit rozvojové země.

23.3. Klaus se ve FAZ přimlouval za více integrace EU, ale méně regulace

Četní šéfové států a vlád Evropské unie v německém listu Frankfurter Allgemeine Zeitung vyzývali k dalšímu rozvíjení společenství. Před slavnostním summitem u příležitosti 50. výročí unie jsou však z příspěvků zřejmé i rozdílné představy o budoucnosti společenství. Český prezident Václav Klaus například ve svém článku zdůrazňuje výsledky EU, ale také kritizuje "formy a metody evropské integrace, které mění původní integraci na unifikaci".

Nynější "nadanárodní tendence" v EU považuje Klaus nejen za zbytečné, ale také za "neproduktivní a politicky nebezpečné". Jestliže prezident hovoří o nedostatku demokracie nynější EU, pak to podle něj neznamená, že tím popírá padesátiletý vývoj integrace.

"Potřebujeme více integrace, ale nikoli unifikace, více horizontální kooperace zemí, ale méně vertikální regulace, harmonizace a standardizace, více institucí národních států, ale méně institucí EU v Bruselu. Stručně řečeno: potřebujeme více demokracie než postdemokracie," píše Klaus.

Harmonizace a standardizace se podle prezidenta rozšiřuje a "přináší více nákladů než zisků". "Směnné kurzy, úrokové a daňové sazby, sociální, ekologické a mnohé další standardy zvyšují náklady, ohrožují naši konkurenční schopnost a tím také naši prosperitu. Tento vývoj musíme změnit," dodává Klaus.

26.3. Prezidentu republiky V. Klausovi předali pověřovací listiny velvyslanci Kataru, Makedonie a Polska

Prezidentu republiky Václavu Klausovi předali na Pražském hradě své pověřovací listiny tito noví rezidentní a nerezidentní velvyslanci:

J. E. paní Vesna Borozan, nová mimořádná a zplnomocněná velvyslankyně Makedonské republiky se sídlem ve Vídni,

J. E. pan Jan Pastwa, nový mimořádný a zplnomocněný velvyslanec Polské republiky se sídlem v Praze,

J. E. pan Mubarak Rashid Mubarak Al-Boainin, nový mimořádný a zplnomocněný velvyslanec Státu Katar se sídlem v Budapešti.

**PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA**

1.3. S rozhodnutím o radaru by měla ČR počkat dle poslance Lišky na debatu v USA

S rozhodnutím týkajícím se amerického radaru by měla Česká republika podle poslanců Ondřeje Lišky a Jan Hamáčka počkat na výsledek debaty o systému protiraketové obrany, která se odehraje ve Spojených státech. Poslanci k tomu dospěli na základě svých jednání s americkými představiteli ve Washingtonu.

"Česká debata o americké protiraketové základně velmi významně předběhla debatu ve Spojených státech. V USA je toto téma zcela na okraji. Na pořad dne se dostane až v příštích měsících v souvislosti se schvalováním rozpočtu," řekl českým novinářům poslanec za Stranu zelených, předseda výboru pro evropské záležitosti Poslanecké sněmovny Ondřej Liška.

Předseda zahraničního výboru sněmovny, sociální demokrat Jan Hamáček s jeho hodnocením souhlasí. Veškerá zahraničněpolitická témata v USA překrývá debata o Iráku, poznamenal.

Podle Lišky "není vůbec jasné", zda Senát amerického Kongresu schválí financování radaru a protiraketového zařízení v Evropě. "Bylo by velmi nemoudré činit rozhodnutí na naší straně ještě před tím, než se USA rozhodnou, že tuto protiraketovou obranu chtějí," řekl k americké žádosti zřídit v Česku radarovou stanici svého protiraketového obranného systému.

Česká republika by se měla zdržet "jakékoli ukvapené reakce" a pokusit se "celou debatu dostat zpátky na zem". Více je také třeba vyjednávat a hovořit "s významnými hráči a osobnostmi v americké politice"; zlepšit by se měla komunikace i v Severoatlantické alianci, soudí poslanec Liška.

Vládní Strana zelených i opoziční ČSSD už dříve oznámily, že umístění amerického radaru nepodpoří, pokud nebude součástí kolektivní obrany NATO.

Liška se ve Washingtonu při dvou desítkách rozhovorů se členy Kongresu, zástupci ministerstva zahraničí, s politiky obou hlavních stran a washingtonskými politickými analytiky nesetkal s pochybnostmi o českém spojení s USA.

Velká část Demokratické strany se podle něho dlouhodobě staví k protiraketové obraně kriticky a skepticky, protože je prý nákladná, nepřináší potřebný efekt a není možná namířena vůči skutečné hrozbě. "Otázky po účinnosti systému, která nebyla prokázána, stejně jako to, zda je systém namířen proti skutečné hrozbě, jsou otázky, které visí ve vzduchu i ve Washingtonu," uvedl.

Liška, který jako místopředseda Strany zelených pro zahraniční politiku jel do USA s cílem získat informace o radaru a protiraketové obraně, novinářům nesdělil, jaké doporučení svým kolegům podá. Učiní tak ale ihned po návratu, řekl.

1.3. Státy NATO si teprve tvoří názor na základny v ČR a Polsku

Jednotlivé členské státy NATO si teprve tvoří názor na zvažované základny americké protiraketové obrany v ČR a Polsku. ČTK to řekli čeští poslanci, kteří v sídle aliance jednali o chystaném americkém projektu. Podle jejich názoru jsou přítomné Spojené státy poměrně optimistické, pokud jde o nynější výhrady Ruska k celému projektu.

S ředitelem americké Agentury pro protiraketovou obranu generálem Henry Oberingem a asistentem generálního tajemníka NATO pro obranné investice Peterem Frolym v Bruselu jednali místopředsedové sněmovního výboru pro obranu Miroslav Svoboda, Antonín Sed'a (oba ČSSD) a Michael Hrbata (ODS).

Pro alianci je to velmi čerstvá záležitost a v tuto chvíli probíhají velmi intenzivní jednání, během nichž členské státy hledají a vyjasňují své postoje k tomuto projektu, řekl Svoboda.

Z konzultací podle něj jasně vyplynulo, že případné rozhodnutí o základnách v ČR a Polsku urychlí rozhodování aliance o vlastní protiraketové obraně. Obering české poslance ujistil, že USA chtějí, aby se jejich systém stal součástí aliančního systému protiraketové obrany. Oba systémy jsou kompatibilní a jejich propojení by neměl být podle amerického generála problém.

Pokud jde o ruské výhrady k americkým základnám, Obering se domnívá, že jde hlavně o nedorozumění ze strany Ruska, řekl Hrbata. Z pravidelných jednání s Ruskem je prý Obering "mírně pozitivně naladěný". Ve většině případů je problém v toku informací, řekl český poslanec.

Podle Svobody Obering uvedl, že případná základna přinese i možnosti zakázek pro české firmy a následné pracovní příležitosti při obsluze stanice.

Obering v Bruselu řekl agentuře Reuters, že radarová stanice v ČR by stála asi půl miliardy dolarů (10,7 miliard korun) a zakázky za 150 milionů až 200 milionů dolarů (3,2-4,2 miliardy Kč) by mohly získat místní stavební firmy. Náklady na základnu v Polsku by podle něj měly dosáhnout zhruba dvou až 2,5 miliardy dolarů (43 až 53 miliard korun), z toho 900 milionů dolarů (19 miliard korun) by šlo na kontrakty pro lokální dodavatele.

16.3. Poslanec Hašek: sociální demokraté EU odmítají americký protiraketový systém

Evropští sociální demokraté odmítají umístění základen amerického protiraketového deštníku ve východních zemích společenství; základny jsou ochotni připustit jen tehdy, půjde-li o systém NATO. Na konferenci předsedů parlamentních frakcí sociálnědemokratických a socialistických stran členských zemí EU v Berlíně se proti umístění ryze amerických základen vyslovili všichni, včetně zástupců těchto formací z Česka a Polska, řekl ČTK předseda poslaneckého klubu ČSSD Michal Hašek.

"Setkání odmítlo takový rozměr bilaterálních dohod dvou členských zemí unie s USA," řekl Hašek, který se konference zúčastnil spolu s Alenou Gajdůškovou, předsedkyní klubu sociálnědemokratických senátorů.

Ve svém vystoupení na konferenci Hašek tlumočil stanovisko české sociální demokracie, které lze shrnout do teze: odmítnout bilaterální dohody o protiraketových základnách se Spojenými státy, ale souhlasit s projednáváním otázky protiraketového deštníku v rámci Severoatlantické aliance a Evropské unie.

"V tom jsme nebyli nijak osamoceni. Všichni účastníci zastávali názor, že by záležitost neměla být řešena jen separátně, na úrovni mezistátních dohod tří zemí," zdůraznil poslanec Hašek.

Na otázku ČTK, jak chtějí sociální demokraté prosadit požadavek společného postoje, když řada vlád členských zemí NATO i EU už projevila nezájem o účast v systému, Hašek odpověděl, že to je problém jen v zemích, kde sociálnědemokratické strany nejsou ve vládních koalicích.

Šéf poslanecké skupiny německé SPD, bývalý ministr obrany Peter Struck, se přimlouval za těsnější shodu v rámci NATO. Předseda sociálnědemokratické frakce (SPE) v Evropském parlamentu Martin Schulz podle agentury DPA varoval před "rozštěpením Evropy" kvůli této otázce. Německý ministr zahraničí Frank-Walter Steinmeier vyzýval k jednotnému stanovisku celé unie a podle DPA prohlásil, že země jako Česko a Polsko musejí být získány pro společný postoj.

**PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
SENÁT**

6.3. Seminář o evropské zemědělské politice v Senátu

V Senátu parlamentu ČR se pod záštitou předsedy Senátu Přemysla Sobotky konal seminář o evropské zemědělské politice. Se svým pohledem na dané téma vystoupil rovněž ministr zemědělství Petr Gandalovič, který ve svém vystoupení uvedl: „Česká republika vnímá roli společné zemědělské politiky v rámci EU jako nezastupitelnou, a proto vítám diskusi o jejím dalším směřování, neboť si uvědomuji, že další reformní kroky bude nezbytné podniknout nejenom ve vztahu k požadavkům WTO, ale i s ohledem na zásadní faktory, které budou v horizontu 10 – 15 let na globální úrovni ovlivňovat její další formování, jako např. růst populace či nedostatek některých přírodních zdrojů. V tomto ohledu pokládám za nezbytné, aby Česká republika do této diskuse aktivně vstupovala, abychom jasně artikulovali naše pozice a názory. Dnes mohu říci, že se nám v tomto směru začíná již dařit a naši partneři v EU 27 nás velmi pozorně poslouchají.“

Jiří Sedlo, předseda Svazu vinařů ČR ve svém příspěvku uvedl, že: „Evropský parlament doporučil Evropské komisi upravit návrhy na další fungování společné zemědělské politiky, ale my nesouhlasíme s tím, co je v tomto návrhu obsaženo, a to je rozdělení kvót do jednotlivých států.“

Senátor Josef Vaculík, který seminář připravil, uvedl: „Poslední velkou ranou, která dopadla na české zemědělství, je reforma společné organizace trhu s cukrem. Kvůli němu došlo ke ztrátě naší soběstačnosti v produkci cukru a hrozí destabilizace zemědělského sektoru v nejúrodnějších oblastech Čech a Moravy. Reagovat včas a správně na rozhodnutí bruselských byrokratů se nám příliš nedaří.“

Účastníci semináře hledali odpovědi na otázky, zda umíme alespoň částečně ovlivnit vývoj reforem tak, aby nám tyto reformy neškodily, zda dokážeme jednoznačně zformulovat, co od změn očekáváme a kam by měly směřovat. Shoda panovala v tom, že společná zemědělská politika je přílišným břemenem pro evropský rozpočet a změnu potřebuje.

Seminář se uskutečnil před plánovaným setkáním předsedů zemědělských výborů zemí skupiny V-4, které by mělo být rovněž zaměřeno na problematiku společné zemědělské politiky.

„Asi nic tak ostře nerozděluje staré a nové země EU a země průmyslové a zemědělské v unii jako právě její zemědělská politika. Některé starší země si zvykly na pohodlný život ve velkorysých dotacích a nejsou ochotny se o svůj koláč dělit s nováčky, jako jsme my či třeba Polsko. Proto ještě více sílí a zrychluje se byrokratický kolotoč regulací směrem k omezování jedněch a podplácení druhých. Upřímně proto obdivuji ty, kteří hledají a jsou schopni nacházet realistická řešení cesty z této situace, kdy běžné národní zájmy v oblasti agrární a společná evropská zemědělská politika vypadají zatím jako osobní auto vjíždějící na železniční přejezd v okamžiku průjezdu nákladního vlaku,“ řekl ve svém vystoupení k účastníkům semináře předseda Senátu Parlamentu ČR Přemysl Sobotka.

14.3. Čeští senátoři jednali ve Vídni o problémech mezi oběma zeměmi

Upozornit na problémy ve vzájemných vztazích a přimět hostitelskou stranu k zamyšlení - tak charakterizoval v rozhovoru pro ČTK cíl nynější návštěvy delegace hospodářského výboru českého Senátu v Rakousku její vedoucí Ivan Adamec (ODS).

Čeští senátoři při jednáních se svými protějšky z rakouské Spolkové rady a s představiteli ministerstva hospodářství a práce poukazovali na trvalé bariéry, které ze strany Rakouska brání volnému pohybu pracovních sil, ale i kapitálu. Upozornili

například na to, že zatímco Rakousko je třetím největším investorem v ČR, v Rakousku dodnes není jediná větší česká investice, protože rakouská strana je znemožňuje.

V oblasti energetiky hostitelé připravili program zaměřený přednostně na prezentaci provozů s využitím obnovitelných zdrojů energie. Adamec však prohlásil, že příklady, s nimiž se senátoři seznámili, jej pouze utvrdily v názoru, že v těchto projektech řešení energetických problémů není. Poukázal na jejich velkou finanční náročnost, malou účinnost a vedlejší ekologickou škodlivost.

Na programu jednání byly i otázky zemědělské výroby, v nichž česká strana apelovala na odstranění dotačních deformací, které znevýhodňují nové členské státy Evropské unie. Konkrétně jde o potřebu rozdělovat dotace ve vinařství podle rozlohy vinic a odstranit podmínky, které umožňují zpracovávat české maso v zahraničí a znovu je převážet do ČR.

Za jedinou pozitivní zkušenost označil Adamec fungování specializované turistické banky, která v Rakousku řeší problémy, s nimiž se v České republice obracejí podnikatelé v oblasti turistiky na stát.

22.3. Bez odhodlání k reformám ztratí Evropská unie přitažlivost

Předseda Senátu Parlamentu ČR Přemysl Sobotka na konferenci pořádané u příležitosti padesátiletého výročí podepsání tzv. Římských smluv řekl, že úspěch evropského hospodářského prostoru spočíval ve společném přijetí liberálních hodnot – volného pohybu zboží, osob, služeb a kapitálu. „Tato stokrát opakovaná pravda dnes bohužel v EU tak úplně neplatí. Jsme v zajetí množství výjimek, restrikcí a kliček, které z původního svobodného trhu vytvořily těžkopádný moloch. Jeho nesrozumitelnost, nadvláda úředníků a omezování podnikatelských aktivit jsou hrobařem dalšího rozvoje. Jen návrat k původním hodnotám vrátí Unii, která dnes čítá dvacet sedm států, její dynamiku a konkurenceschopnost ve světovém měřítku,“ uvedl Přemysl Sobotka.

Konference s názvem „Co chybí Evropské unii?“, které se zúčastní předsedové parlamentů členských zemí EU, se koná v italské Florencii. Je součástí reflexe sjednocené Evropy v době, kdy od prvních smluv upravujících společný trh uplynulo padesát let. Setkání šéfů národních parlamentů pokračovala v pátek 23. 3. 2007 v Římě.

„Opakujeme pořád dokola, že úspěch a přitažlivost Unie spočívá ve svobodném, skutečně svobodném trhu. Cokoliv jiného je jen hra, která nám, kteří jsme žili v sovětském bloku, připomíná RVHP. Děkujeme, ale to už máme za sebou,“ řekl předseda českého Senátu Přemysl Sobotka při jednání.

27.3. Přemysl Sobotka jednal s rumunským prezidentem

Předseda Senátu Parlamentu ČR Přemysl Sobotka se v rámci své oficiální návštěvy Rumunska sešel s rumunským prezidentem Traianem Baseskem. Ústředním jednáním byly otázky spojené s budoucností Evropské unie. „Mluvili jsme s panem prezidentem o budoucnosti Evropy, o našem předsednictví Unii v roce 2009 a o ekonomických aspektech rozšiřování jednotné Evropy. Rumuni, stejně jako v době našeho přijetí my, jsou plni očekávání. Upozornil jsem, že čerpání evropských peněz má své zákonitosti a znamená také výraznou finanční spoluúčasť, což schopnost čerpání může u nových členů snižovat. Hovořili jsme s panem prezidentem i o postoji našeho prezidenta Klause k euroústavě a o tom, že další politická integrace Unie musí následovat po ekonomických reformách,“ uvedl Přemysl Sobotka. „Řekl jsem rovněž panu prezidentu Baseskovi, že senátní delegace přijela do Rumunska se

skupinou podnikatelů, kteří mají zájem na ekonomické spolupráci s Rumunskem coby unijním nováčkem, tedy že vedle multilaterálních vztahů v rámci Unie máme zájem i na rozšiřování dvoustranných vztahů," dodal předseda Senátu Přemysl Sobotka.

Senátní delegace spolu s podnikateli se poté přesunula do Temešváru, regionu, kde sídlí česká komunita.

28.3. Sobotka: Česko by mohlo pomoci snížit nezaměstnanost krajanů v Rumunsku

Čeští investoři by mohli pomoci snížit nezaměstnanost v krajanů obývaném rumunském Banátu. Oblast je perspektivní z hlediska většího rozvoje agroturistiky, díky větrnému počasí by v ní mohly být vybudovány větrné elektrárny. ČTK to řekl telefonicky z Temešváru předseda Senátu Přemysl Sobotka (ODS) na závěr návštěvy Rumunska, nové členské země EU.

Sobotka přislíbil pomoc při tvorbě projektů na vytvoření infrastruktury, na kterou by bylo možné získat peníze z fondů Evropské unie. Připomněl, že Banát je oblastí blízko hranic se Srbskem. "Přeshraniční projekty vždycky měly svoji preferenci, takže věřím, že se to podaří," uvedl Sobotka.

Oblast trápí nezaměstnanost po zavření dolů a úpravny mědi, mladí lidé z ní proto odcházejí za prací. Podle místních se ale vrátí, řekl Sobotka po setkání se zástupci krajanů. Ocenil, že si krajané po téměř dvě stovky let uchovali svou nádhernou češtinu.

Sobotka se v Bukurešti setkal také s prezidentem Traianem Baseskem, hovořili spolu o budoucnosti Evropské unie a ekonomických reformách. Senátní delegace přijela do Rumunska s početnou skupinou podnikatelů, kteří měli naplánována obchodní jednání. Další dva dny strávili čeští senátoři a podnikatelé v Bulharsku, kde je čekal podobný program. Kromě podnikatelských setkání se sešli s premiérem Sergejem Staniševem, navštívili Plovdivský veletrh nebo firmu na výrobu bezpečnostních systémů železniční dopravy Balkan Syst.

29.3. Senátní delegace v Bulharsku

Předseda Senátu Parlamentu ČR Přemysl Sobotka zahájil sérii jednání s bulharskými politiky při oficiální návštěvě senátní delegace v Bulharsku. Ráno jednal předseda Senátu s předsedou bulharského Národního shromáždění Georgim Pirinským, se kterým poté zahájil bulharsko-české podnikatelské fórum. „Členství Bulharska v EU může pomoci vzájemným ekonomickým vztahům, ale stále opakují, že to hlavní musejí udělat podnikatelé sami. I tady v Bulharsku mají mnoho příležitostí. České firmy tu jsou známé a vytvořily si dobré renomé," uvedl po zahájení podnikatelského fóra Přemysl Sobotka.

Odpoledne se šéf českého Senátu sešel s předsedou bulharské vlády Sergejem Staniševem a poté s ministrem zahraničních věcí Bulharska Ivajlo Kalfinem.

„Pozornost při našich jednáních zde v Sofii se soustředila na tři témata. Energetická politika EU a zvláště postoj k atomové energii, reforma zemědělství v EU a s tím související dotační politika a limity jednotlivých komodit. Třetím a pro bulharskou stranu velmi citlivým tématem byl osud bulharských zdravotníků zadržovaných a souzených v Libyi," řekl po jednáních Přemysl Sobotka.

„Na všech jednáních jsem zdůrazňoval, že se rádi podělíme o své zkušenosti s tříletým členstvím v Unii. Zdůrazňoval jsem, že o dobré, ale i špatné zkušenosti," dodal předseda Senátu Přemysl Sobotka.

Bulharští politici na jednáních ocenili, že ČR byla první zemí, která ratifikovala vstup Bulharska do EU a ocenili také deklaraci, kterou Senát přijal v prosinci loňského roku, a která odsuzuje libyjský postoj v případě bulharských sestřiček.

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

1.3. APA: Rakouský kancléř si stěžoval Topolánkovi kvůli Temelínu

Rakouský kancléř Alfred Gusenbauer podle agentury APA vyjádřil českému premiérovi Mirku Topolánkovi svou nespokojenost nad tím, že její česká strana během jeho úterní návštěvy (27. 2. 2007) v Praze neinformovala o nejnovějších potížích v provozu jaderné elektrárny Temelín. Rakouská agentura to uvedla s odvoláním na kancléřova mluvčího Stefana Pöttlera. Premiér Mirek Topolánek ústy svého mluvčího kancléřovy výhrady v tomto směru odmítl.

Gusenbauer v telefonickém rozhovoru podle Pöttlera Topolánkovi řekl, že takto si nepředstavuje "formu otevřeného a přátelského jednání". Vyzdvihl přitom důležitost informační povinnosti, která v tomto případě podle rakouského kancléře nebyla dodržena.

To ale česká strana odmítá. Podle premiéra Topolánka je poslední událost dokladem toho, že dohoda z Melku o výměně informací o Temelínu funguje nadstandardně. "Protože o takových událostech kdekoli jinde ve světě jaderné elektrárny neinformují vůbec. V případě dohody z Melku, která představuje nadstandardní způsob informování, je předepsáno i v takových případech podat informaci, a to do 72 hodin. My jsme tuto povinnost splnili již po 48 hodinách," uvedl Topolánek v prohlášení, které ČTK poskytl jeho mluvčí Martin Schmarcz.

Únik 2000 litrů mírně radioaktivní vody při napouštění jednoho z pomocných systémů v prvním jaderném bloku Temelína nastal v noci na úterý 27. února 2007, informace byly zveřejněny 1. 3. 2007.

"Považujeme za pozitivní, že i v takové záležitosti, která není nehodou a netýká se bezpečnosti občanů, jsou oba předsedové vlád schopni spolu o celé věci osobně mluvit a vše si vyjasnit," komentoval Topolánek rozhovor s rakouským kancléřem. "Tato událost není ničím, čím by se měli zabývat premiéři. O záležitosti se dozvěděl ve stejné chvíli, kdy byla informována rakouská strana," uvedl Schmarcz.

"Celá tato událost svědčí spíše o fungování než o nefungování dohody z Melku. Nijak neohrozila vzájemné vztahy a přípravu na ukončení melkského procesu a přechod na novou nukleární informační dohodu," dodal mluvčí.

"Svět se zbláznil, protože premiéři se zabývají kapajícím kohoutkem," uvedla předsedkyně Státního úřadu pro jadernou bezpečnost (SÚJB) Dana Drábová. Napjatou situaci podle ní způsobila skutečnost, že se Česko v dohodě z Melku zavázalo informovat i o takových událostech, jaká se stala na Temelíně v noci na úterý. K podobným únikům dochází prý i na jiných elektrárnách, běžně se ale o nich neinformuje. "Tak vysoce nadstandardní tahle smlouva je. A to, že ji dodržujeme, vede k takhle vypjatým situacím," dodala Drábová.

Více než dvoudenní prodleva, s níž česká strana Rakousko o havárii informovala, vzbudila v alpské republice vlnu nevole. Hornorakouští odpůrci Temelína ze sdružení Atomstopp obvinili Prahu ze zatajování informací a rakouský ministr životního prostředí Josef Pröll je údajně připraven zaslat do Česka písemnou stížnost.

Alexander Van der Bellen, šéf rakouských Zelených, na konferenci ve Vídni dokonce prohlásil, že pokud nebyl kancléř v úterý v Praze o posledních komplikacích v Temelíně informován, tak "by z české strany mohlo jít téměř o nepřátelský akt".

Z České republiky se zase ozvaly hlasy, že vytékající voda v temelínské elektrárně byla méně radioaktivní než běžný minerální pramen.

1.3. Solana: rozhodnutí o protiraketové základně USA je na členech EU

Vysoký představitel EU pro společnou zahraniční a bezpečnostní politiku Javier Solana řekl, že je na jednotlivých členských státech EU, zda se rozhodnou pro účast

na americkém protiraketovém systému. Nicméně unie jako celek neplánuje, že by se k němu připojila. Solana zároveň na neformálním jednání ministrů obrany EU v německém Wiesbadenu vzkázal Rusku, že případný vznik americké protiraketové základny v České republice a Polsku nikoho neohrozí, píše agentura AP.

"My Evropané nemáme zájem vybudovat zařízení takového typu," prohlásil Solana. "Rozhodnout se musí každá země," dodal.

Solana v reakci na pohrůžky ruské strany uvedl, že by nikdo Čechům a Polákům neměl vnucovat rozhodnutí, a dodal, že ČR ani Polsko nepředstavují pro nikoho bezpečnostní hrozbu.

Německý ministr obrany Franz Josef Jung podle agentury DPA před začátkem jednání vyzval členské státy NATO ke společnému stanovisku k eventuálnímu umístění raketové základny v Česku a Polsku. Po zasedání zopakoval, že by bylo vhodné, aby případná protiraketová základna byla součástí obranného systému NATO a aby se o celém projektu jednalo v Radě Rusko - NATO.

3.3. Ministryně obrany Vlasta Parkanová nabídla Slovensku pomoc po explozi v Novákách

Na tři stoupl počet obětí pátečního mohutného výbuchu ve Vojenském opravárenském podniku v západoslovenských Novákách. Novinářům to řekl mluvčí slovenského ministerstva obrany Vladimír Gemela. Záchranáři našli tělo třetí oběti neštěstí; neznámých zůstává pět lidí. Česká ministryně obrany Vlasta Parkanová nabídla v souvislosti s neštěstím pomoc; Slovinci ovšem situaci zvládají vlastními silami.

Bližší podrobnosti o třetí oběti, včetně jejího pohlaví, nejsou známy, řekl Gemela.

Po pátečním výbuchu (2. 3. 2007) v prostoru závodu, v němž se likviduje vojenský materiál, slovenské ministerstvo obrany informovalo o dvou obětech neštěstí a šesti pohřešovaných. Exploze, která značně poškodila budovy závodu, si vyžádala také 30 zraněných, z nichž 17 bylo hospitalizováno.

Česká ministryně obrany Vlasta Parkanová v souvislosti s explozí nabídla pomoc svým slovenským kolegům, ministrowi obrany Františku Kašickému a ministrowi vnitra Robertu Kaliňákovi. ČTK to sdělil mluvčí šéfky českého obranného rezortu Andrej Čírtek.

"Informovala jsem Roberta Kaliňáka, že jsme připraveni pomoci s likvidací následků tragédie poskytnutím potřebného materiálu či techniky," uvedla Parkanová. Nabídka podle ní byla uvítána, ale "v současnosti je situace zvládnutelná slovenskými prostředky".

5.3. ČR chce uspořádat evropské fórum o jaderné energetice

Český vicepremiér Alexandr Vondra v Bruselu navrhl uspořádání evropského fóra o jaderné energetice v Praze. Vondra vystoupil na zasedání ministrů zahraničních věcí, kteří rovněž připravovali program summitu unie a dojednávali procentní výši podílu obnovitelných zdrojů na výrobě elektřiny.

Fórum o budoucnosti jaderné energetiky v Evropské unii by se mohlo v Praze konat na podzim. Místopředseda české vlády uvedl, že každý energetický sektor má v rámci EU své diskusní fórum s výjimkou jaderné energetiky. Podle něj však není jisté, zda se tento záměr podaří prosadit proti odporu Rakouska. ČR patří v unii k zemím, které kladou důraz na jadernou energetiku.

Summit unie se bude z velké části zabývat právě energetikou a změnami klimatu. Německo jako předsednická země má pro schůzku hlav států v tomto směru velmi ambiciózní cíle.

Podle Vondry se země EU shodují v požadavku, aby do roku 2020 dosáhl podíl biopaliv v dopravě deseti procent. Bude se jednat i o cíli, aby se elektřina v unii v roce 2020 z dvaceti procent vyráběla z obnovitelných zdrojů. Ministři energetiky se v únoru dohodli, že tento cíl bude dobrovolný, ale očekává se, že Německo bude usilovat, aby byl závazný.

Podle Vondry Francie zvažuje, že by závazné cíle podpořila, pokud by se v celkovém snižování emisí kyslíčnicku uhličitého brala v úvahu i jaderná energetika a další zdroje s nízkými emisemi. Proti ale bude zřejmě Rakousko. Francie vyrábí asi 70 procent elektřiny v jaderných elektrárnách.

Na jednání také padl návrh, aby Evropská komise vypracovala studii dopadů navrhovaných ekologických opatření na evropský průmysl, aby neztratil konkurenceschopnost vůči podnikům v zemích, jako jsou USA, Indie nebo Čína.

Ministři se také shodli, že nepodpoří vlastnické oddělení producentů a distributorů plynu a elektřiny, ale jen "efektivní" oddělení distribučních sítí. Proti vlastnickému dělení je vedle velkých zemí jako Francie a Německo i ČR, která je motivována především bezpečností dodávek energie.

Schválený návrh podle Vondry nezavdává příčinu ke znepokojení, že by české distribuční sítě mohly ovládnout společnosti "neznámého původu". Připomněl například aktivity ruského Gazpromu, který se snaží kupovat akcie západoevropských energetických podniků.

5.3. Topolánek: ČR nebude euroústavu blokovat, ale nebude ani spěchat

Česká republika nebude uvažovanou evropskou ústavu blokovat, ale nebude ani nikam spěchat. Po jednání s předsedou Evropské komise Josém Manuelem Barrosem to novinářům řekl český premiér Mirek Topolánek. Podle něj nelze vyloučit, že evropské státy se časem shodnou na redukovaném textu ústavní smlouvy.

Topolánek se rovněž domnívá, že jednání o kontroverzním textu, který od neúspěšných referend ve Francii a Nizozemsku rozděluje celou Evropskou unii, mohou zrychlit. "Jsme si vědomi, že volby v roce 2009 (do Evropského parlamentu) mohou mít zakomponované i toto téma," uvedl český premiér.

Česká republika však podle českého ministerského předsedy trvá na tom, že kvalita textu ústavy je důležitější než čas.

"Kvalita dokumentu je důležitější než nějaký tvrdý termín," dodal Topolánek. Jeho odpověď přivítal Barroso. Podle něj Evropská komise očekává od všech členských států Evropské unie konstruktivní přístup.

Česká vláda je v otázce evropské ústavy rozdělená. Například ministr pro životní prostředí a předseda Strany zelených Martin Bursík podporuje, aby EU vycházela z původního textu, který odmítli voliči ve Francii a Nizozemsku. Pro dokument odlišný od původního textu se naopak opakovaně vyslovili Topolánek, prezident Václav Klaus i vicepremiér Alexandr Vondra.

Proti původním předpokladům se oba státníci, jak řekli, vůbec nebavili o uvažované americké protiraketové základně, jejíž jedna část by měla být v Česku a druhá v Polsku.

5.3. ČR může chtít při jednání o radaru od USA pomoc zahraničním misím

Materiální pomoc českým vojenským misím v zahraničí ze strany USA by mohla být jednou z věcí, o kterou budou Češi usilovat při jednání o americkém záměru vybudovat v ČR radarovou část americké protiraketové základny. ČTK to řekl náměstek české ministryně obrany Martin Barták, který se účastní spolu s dalšími členy české delegace týdenní prezidentské návštěvy Spojených států.

S vybudováním americké základny v ČR nesouhlasí podle Centra pro výzkum veřejného mínění více než tři pětiny lidí, přesně 61 procent. Opačný názor má čtvrtina dotázaných.

Záměr rovněž rozděluje českou politickou scénu. Vládní ODS výstavbu podporuje, opoziční ČSSD by dala souhlas jen v případě dohody s NATO. Podle Strany zelených by se o záměru mělo jednat vedle NATO i s Evropskou unií. Proti plánu je KSČM, která žádá vypsání referendum.

5.3. Šéf NATO: základna je bilaterální věcí mezi USA a ČR

Jednání o americké protiraketové základně je dvoustrannou záležitostí mezi USA a oslovenou zemí. Po jednání s českým premiérem Mirkem Topolánkem to v Bruselu řekl generální tajemník NATO Jaap de Hoop Scheffer. Topolánek při schůzce také navrhl na funkci náměstka generálního tajemníka aliance bývalého ministra obrany Jiřího Šedivého a přislíbil zastavit pokles v českých výdajích na obranu. De Hoop Scheffer se odmítl ke kandidatuře Šedivého vyjádřit s tím, že na veřejnosti nikdy nekomentuje personální záležitosti.

Rozhovory o základnách jsou bilaterální věcí mezi USA a ČR či Polskem, nicméně celý projekt urychlil i rozhovory uvnitř NATO o vlastním systému teritoriální protiraketové obrany, řekl de Hoop Scheffer.

Americké záměry postavit protiraketové základny v ČR a Polsku rozdělily českou politickou scénu a vyvolaly nevraživé reakce Ruska. "Rusko moc dobře chápe, že tento systém žádným způsobem není namířen proti němu," míní ovšem šéf NATO. Připomněl, že USA i NATO byly vůči Rusku plně transparentní, vedly s ním řadu konzultací a povedou další.

Topolánek dal najevo skepsi k výhradám jiných zemí k umístění amerických základen do ČR a Polska, ale uvítal diskusi v rámci aliance.

Připomněl, že americké základny jsou v 18 členských státech Evropské unie a zapochyboval, zda "by každý z nich měl hovořit do toho, zda může být i na území českém". Alianční diskuse je nicméně potřebná, míní: "My ji vítáme a účastníme se jí".

De Hoop Scheffer ho ujistil, že to je téma, jímž se bude aliance v nejbližších týdnech a měsících zabývat. Podle Topolánka je v tomto smyslu dvoustranné jednání se Spojenými státy začátek tohoto procesu.

Šéf NATO připomněl, že summit aliance v Rize loni na podzim ho pověřil zahájit v NATO diskuse o vlastním protiraketovém systému. Připustil nicméně, že nedokáže odhadnout, jak dlouho taková debata v alianci potrvá.

De Hoop Scheffer při schůzce kritizoval pokles výdajů na obranu v Česku i v jiných státech aliance. Topolánek připustil, že špatně odhadl situaci, když ještě v opozici sliboval, že výdaje na obranu dosáhnou dvou procent hrubého domácího produktu, neboť tehdy přesně neznal strukturu rozpočtu.

"Dnes tedy neslibuji dvě procenta, ale zastavení poklesu a postupné zvyšování. V této chvíli nic jiného možné není," prohlásil premiér.

5.3. Také podle Solany je americká základna bilaterální téma

Podle vysokého představitele Evropské unie pro společnou zahraniční a bezpečnostní politiku Javieru Solany je projednávaná americká základna protiraketové obrany v České republice bilaterální záležitostí mezi Spojenými státy a Českem a není to nyní evropské téma. Po jednání se Solanou to v Bruselu řekl český premiér Mirek Topolánek.

Podobně se již téhož dne vyjádřil i generální tajemník NATO Jaap de Hoop Scheffer, s nímž o protiraketové obraně Topolánek jednal odpoledne.

Solana byl velmi opatrný, aby do toho zatahoval Evropskou unii, poznamenal Topolánek. Podle něj Solana zopakoval, že protiraketová obrana je v této chvíli bilaterální záležitostí, ale ne evropským tématem. Shodli jsme se však, že taková protiraketová obrana může potenciálně evropským tématem být, dodal premiér, který se Solanou mluvil také o misích v Afghánistánu a Kosovu a o Blízkém východě.

Solana před nedávnem na schůzce ministrů obrany EU řekl, že účast na americkém protiraketovém systému je na členských státech. Nicméně unie jako celek neplánuje, že by se k němu připojila. "My Evropané nemáme zájem vybudovat zařízení takového typu," prohlásil tehdy Solana. "Rozhodnout se musí každá země."

5.3. Premiér Topolánek jednal o americké základně a byl vstřícný k euroústavě

Český premiér Mirek Topolánek v Bruselu při jednání s předsedou Evropské komise vyjádřil určitou vstřícnost České republiky k dalším jednáním o takzvané euroústavě. První den dvoudenní návštěvy Bruselu se mu dostalo ujištění od Severoatlantické aliance i Evropské unie, že uvažovaná americká protiraketová základna, jejíž část by mohla stát v Česku, je dvoustrannou záležitostí mezi ČR a USA.

O základně se Topolánek bavil v sídle NATO s generálním tajemníkem Severoatlantické aliance Jaapem de Hoop Schefferem a později s vysokým představitelem EU pro zahraniční a bezpečnostní politiku Javierem Solanou.

Oba jej ujistili, že jednání o americké protiraketové základně je dvoustrannou záležitostí mezi USA a oslovenou zemí. Podle de Hoop Scheffera ale otázka urychlila debatu o vlastním protiraketovém systému aliance, a souvisejícími otázkami se NATO jistě bude ještě zabývat.

Topolánek byl skeptický k výhradám jiných zemí k umístění amerických základen do ČR a Polska, ale uvítal diskusi v rámci aliance.

Základnám se krátce věnovali i ministři zahraničí EU, kteří si vyslechli od zástupců Česka a Polska, jaký je stav jednání s USA. Lucemburský ministr zahraničí Jean Asselborn záměr napadl jako hrozbu, která by mohla vyvolat nové napětí ve vztazích s Ruskem.

O základnách se český premiér nebavil s šéfem Evropské komise José Barrosem, s nímž se věnoval čistě evropským tématům. Jedním z nich byla i evropská ústava, již v roce 2005 odmítli francouzští a nizozemští voliči a uvrhli EU do období nejistoty.

ČR podle Topolánka nechce ústavu blokovat, zároveň však upozornil, že rozhodně nehodlá nikam spěchat. Naznačil také, že představám české vlády by odpovídala spíše redukováná verze ústavní smlouvy. Harmonogram dalších jednání ale neupřesnil.

5.3. Předseda vlády ČR se v Bruselu setkal s předsedou EK Barrosem

Předseda vlády České republiky Mirek Topolánek se v rámci své pracovní návštěvy v Bruselu setkal s předsedou Evropské komise José Manuelem Barrosem.

Na tiskové konferenci po jednání premiér ČR uvedl, že Česká republika nebude budoucí smluvní rámec EU blokovat, ale nebude ani nikam spěchat. Premiér Mirek Topolánek se rovněž domnívá, že jednání o kontroverzním textu evropské ústavy, který od neúspěšných referend ve Francii a Nizozemsku rozděluje celou Evropskou unii, mohou celý proces zrychlit. Premiér Mirek Topolánek zdůraznil, že "kvalita dokumentu je důležitější než nějaký tvrdý termín".

5.3. Předseda vlády ČR se v Bruselu setkal s generálním tajemníkem NATO

Předseda vlády České republiky Mirek Topolánek se v rámci své pracovní návštěvy v Bruselu setkal s generálním tajemníkem NATO Jaapem de Hoop Schefferem. Generální tajemník Scheffer po jednání s předsedou vlády Mirkem Topolánkem řekl, že jednání USA a ČR o umístění radarové základny protiraketového systému na území České republiky vnímá jako bilaterální záležitost mezi oběma státy. Zároveň dodal, že debata na úrovni NATO o případném aliančním protiraketovém systému v Evropě se bude odvíjet v časovém rámci od této bilaterální dohody a časem bude tato otázka přesunuta na úroveň Aliance. Také vyjádřil přesvědčení, že tato jednání skončí konsenzem. Současně zdůraznil, že již jednání NATO v Rize otázku aliančního protiraketového systému předjímala a lze předpokládat, že současná debata mezi USA a ČR otázku aliančního protiraketového systému v Evropě oživí. Generální tajemník Scheffer také velmi ocenil příspěvek České republiky v Kosovu a Afghánistánu a zdůraznil, že v těchto oblastech je spolupráce NATO a EU naprosto klíčová.

Předseda vlády ČR Mirek Topolánek a generální tajemník Jaap de Hoop Scheffer také diskutovali o rozpočtu ČR vyčleněném na obranu. Premiér generálního tajemníka seznámil se záměrem současné vlády zvrátit dosavadní sestupný trend v této kapitole státního rozpočtu. Premiér současně vyjádřil podporu kandidatury bývalého ministra obrany a současného náměstka pro evropské záležitosti Jiřího Šedivého na post náměstka generálního sekretáře NATO.

6.3. Topolánek proti další politické integraci EU, pro rozšiřování

Proti dalšímu politickému sjednocování Evropy a pro rozšíření Evropské unie o země západního Balkánu, Turecko a Ukrajinu se vyslovil český premiér Mirek Topolánek, který v Bruselu zahájil inaugurační konferenci Hnutí pro evropskou reformu (MER). Hnutí založili společně ODS a britská Konzervativní strana, jejíž předák David Cameron se bruselské konference rovněž účastní.

Nesmíme připustit, aby veřejné diskusi dominovala debata o hlubší politické integraci a institucionální reformě a aby umělý spěch obklopující ústavní smlouvu překrývaly skutečné problémy EU, řekl Topolánek.

Zdůraznil, že Evropa musí zůstat otevřená novým členům. Platí to pro Turecko, západní balkánské země a Ukrajinu. Tyto státy však podle něj musejí nejprve splnit potřebné podmínky.

Premiér popřel, že by unie byla v krizi, jak tvrdí zastánci evropské ústavy. Všechny instituce pracují, fungují a přijímají rozhodnutí a rozšíření o 12 nových zemí nepřineslo problémy, řekl.

Topolánek a Cameron původně chtěli, aby jejich strany vystoupily z nejsilnější frakce Evropského parlamentu, Evropské lidové strany-Evropských demokratů, a ustavily vlastní klub. Nakonec nenašli dostatečnou podporu u stran v dalších zemích, tyto plány proto odložili na období po volbách do EP v roce 2009 a vytvořili MER.

Topolánek vyjádřil naději, že se k tomuto hnutí připojí víc partnerů. Účastníci konference jednali o konkurenceschopnosti unie, ale i o globálním oteplování, které je oblíbeným tématem Camerona, ne však ODS.

Ve svém projevu se český premiér o tomto tématu nezmínil, ale věnoval se obecným problémům unie, kde prý převažuje iracionální obava ze svobody a ztráty sociálních jistot.

Vyslovil se pro "demokratickou, flexibilní Evropu", která poskytne rámec pro svobodu, ale ponechá na členských zemích úroveň politické integrace. Současně se postavil

proti takzvané vícerychlostní Evropě, která by pro některé země znamenala druhořadé členství.

EU nepotřebuje podle Topolánka nové vize, ale modernizaci, tedy omezování regulací a byrokracie, které omezují svobodu států a občanů. Premiér kritizoval i "diskriminaci" nových členů, pokud jde o volný pohyb pracovních sil a služeb. Symbolem všeho, co je v EU špatně, je prý její společná zemědělská politika.

Budoucnost Evropy je v konkurenci, protože poválečnou prosperitu nepřinesla unifikace, ale konkurence, prohlásil český premiér. Jako člověk z Východu to vidím jasněji než lidé na Západě, dodal. "Žili jsme v tak jednotné společnosti, že si to evropští byrokraté nedokážou představit. Nepřipojili jsme se k EU, abychom byli tichými svědky sjednocovacích závodů, a nezůstaneme zticha," řekl Topolánek.

6.3. Topolánek se chce změnám klimatu věnovat dřív než socialisté

Problematiku změny klimatu je třeba uchopit dřív, než se toho ujme levice, řekl v Bruselu novinářům český premiér Mirek Topolánek. Prohlásil to během konference Hnutí pro evropskou reformu (MER), kterou česká ODS ustavila s britskou Konzervativní stranou. Globální oteplování bylo jedním ze tří hlavních témat konference. Předseda britských konzervativců David Cameron se při svém vystoupení přihlásil k posílení kolektivního závazku omezit klimatické změny.

Předseda britských konzervativců řekl, že Evropská unie by se měla zaměřit na tři věci - ekonomickou výzvu globalizace, ekologickou výzvu klimatických změn a na morální a bezpečnostní výzvu globální chudoby. EU bude o boji proti změně klimatu jednat koncem týdne na svém summitu.

"To téma tady existuje a je třeba ho uchopit včas, než se ho chopí socialisté a začnou alokovat naprosto nesprávným způsobem velmi vzácné veřejné zdroje," řekl český premiér a předseda ODS v Bruselu

Dodal, že už nyní je z ochrany klimatu "velký byznys" a u toho podle něj nemůže strana pravého středu chybět. Přiznal také, že je mu v této souvislosti bližší téma energetické bezpečnosti, zatímco Cameronovi ochrana klimatu.

Topolánek ale odmítl komentovat názory českého prezidenta a čestného předsedy ODS Václava Klause na globální oteplování.

7.3. Podle zprávy ministerstva zahraničí USA měla ČR v roce 2006 potíže s korupcí

Pokračující genocida v západosúdánském regionu Dárfúr je nejhorším zločinem proti lidským právům, který se loni na světě odehrál. Vyplývá to ze zprávy amerického ministerstva zahraničí o stavu lidských práv v roce 2006. Situace se podle ní zhoršovala i v řadě jiných zemí, například v Afghánistánu či Iráku, uvedla agentura AP. Česku a Slovensku zpráva vytýká korupci, násilí na dětech a diskriminaci Romů. Pokud jde o Českou republiku, zpráva uvádí, že jejím soustavným problémem je hlavně korupce. Znepokojující je pak nárůst romských ghatt, běžné zase případy násilí na dětech či dlouhá vyšetřování.

"Rozšířená korupce je systematickým problémem a vyústila v několik korupčních případů zahrnujících členy parlamentu či jiné vládní představitele v téměř všech politických stranách a nejvyšších úrovních vlády," píše se v části věnované ČR. Mnoho politiků se vyhnulo stíhání díky skulinám v zákoně, dodává text. Konkrétně zmiňuje případy exposlance ČSSD Michala Krause či Vladimíra Doležala z ODS, zatčení vysokých představitelů České konsolidační agentury (ČKA) nebo kauzu kolem ředitele policejního Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu (ÚOOZ) Jana Kubiceho.

"Nevydáváme tyto zprávy kvůli tomu, že si myslíme, že my sami jsme perfektní, ale spíš kvůli tomu, že víme, že jsme velmi nedokonalí," řekla šéfka americké diplomacie Condoleezza Riceová.

8.3. Topolánek varuje před politickými formulacemi k výročí EU

Ctižádostivé politické formulace mohou ohrozit chystané prohlášení k 50. výročí Evropské unie. V německém listu Financial Times Deutschland (FTD) na to poukázal český premiér Mirek Topolánek, jehož vyjádření deník hodnotí jako varování německému předsednictví v unii. Rozhovor s Topolánkem vychází před summitem EU v Bruselu, kde bude německá kancléřka Angela Merkelová probírat se šéfy států a vlád konečnou redakci připravované deklarace.

"Prohlášení by mělo sloužit pouze připomínce a mělo by oslavit minulé úspěchy," řekl český premiér. "Nesmí se stát politickým dokumentem. Jinak existuje nebezpečí, že se k dohodě o prohlášení vůbec nedospěje."

Topolánek tak podle listu tlumí naděje německého předsednictví, že deklarace přispěje k politické dynamice a usnadní tak nový start jednání o evropské ústavě, jejíž ratifikace ustrnula po odmítavých referendech ve Francii a Nizozemsku. FTD připomíná, že Česko patří vedle Polska a Británie k zemím, které se stavějí k ústavě nejskeptičtěji.

Topolánek ve FTD zdůrazňuje, že textu deklarace nepřikládá žádný význam pro případ možných nových jednání o zamrzlé ústavní smlouvě. "Berlínské prohlášení nechápu jako průlom nebo jako důležitý rozcestník," řekl premiér. "Nemělo by poukazovat na ústavu. Nechceme mít v prohlášení ani budoucí vizi nebo budoucí institucionální rámec unie."

Šéf české vlády ale nevidí důvod ke spěchu. "Evropské instituce nejsou v krizi," opakoval Topolánek. "Celou diskusi považuji za poněkud umělou."

Před smlouvou o reformě institucí EU se ale česká vláda neuzavírá. Nový dokument by podle Topolánka měl lépe vymezit národní a evropské kompetence a připravit unii na další rozšíření.

9.3. Vicepremiér Vondra: O osudu euroústavy Češi mohou rozhodovat v referendu

Češi by mohli o osudu uvažované euroústavy nakonec rozhodovat v referendu. V rozhovoru pro internetový server EUobserver to naznačil český vicepremiér Alexandr Vondra. Podle něj je však všelidové hlasování pravděpodobné v tom případě, že výsledkem jednání bude dokument ústavního charakteru.

"Konečný text musí být odlišný od ústavy, která je v současnosti na stole," vyjádřil ovšem Vondra české požadavky. Naděje na to, že by členské státy souhlasily se současnou podobou ústavní smlouvy, není velká ani proto, protože ji mimo jiné v referendu zamítli Francouzi a Nizozemci.

Vicepremiér rovněž zopakoval, že Češi s přijetím euroústavy nespěchají. "Měli bychom se vyhnout určování závazných termínů, dokud si nebudeme stoprocentně jisti, že jednání o ústavě skončí dohodou," dodal Vondra.

10.3. USA chtějí více sil spojenců v Afghánistánu; podmiňují tím pomoc

Spojené státy by uvítaly posílení vojenských jednotek svých spojenců v Afghánistánu, řekl českým novinářům ve Washingtonu náměstek české ministryně obrany Martin Barták po jednání s americkými partnery. Zároveň uvedl, že konkrétní požadavek na českou stranu Američané nevznesli.

České delegaci bylo podle Bartáka jasně řečeno, že při větším zapojení a nasazení bude "úměrně poskytována finanční a materiální pomoc". Pokud budou státy své jednotky nechávat v relativně klidnějších oblastech na severu Afghánistánu, ve městech nebo v méně exponovaných regionech, nelze očekávat vzhledem ke složité situaci v Afghánistánu a Iráku od Američanů nějakou zásadní pomoc. "Budou podporovat toho, kdo se bude více angažovat, a především v těch oblastech, kde to je nejvíc potřeba," řekl Barták.

Pentagon podle něho ocenil připravovaný dar dvanácti vrtulníků Mi-17 a Mi-24 Afghánistánu z nepotřebného majetku české armády, o němž by měla tento měsíc jednat česká vláda. Stroje sovětské výroby, jejichž generální opravu budou hradit Američané, by měla dostat do užívání afghánská armáda. USA by uvítaly podobné kroky i od dalších spojenců v Severoatlantické alianci, dodal Barták.

Američané hodnotí zhruba stopadesátičlennou českou vojenskou misi v Afghánistánu velmi vysoko, prohlásil. Zmiňují přitom zejména speciální jednotky, které donedávna operovaly na jihu země.

O jejich možném návratu v příštím roce "velmi předběžně" hovořil náčelník generálního štábu české armády Vlastimil Pícek se svým americkým protějškem, předsedou sboru náčelníků štábů americké armády Peterem Pacem. Barták a Pícek jednali ve Washingtonu na okraj návštěvy českého prezidenta Václava Klause.

10.3. Barták: Protiraketový systém USA bude dle Američanů chránit ČR a sousedy

Protiraketový systém Spojených států, jehož radar by USA chtěly umístit nedaleko Prahy, bude podle amerických představitelů chránit české území a sousední státy. Po jednání ve Washingtonu to s odkazem na vedoucí činitele americké protiraketové agentury MDA řekl náměstek české ministryně obrany Martin Barták.

"Není pravdou, že by se nás tato ochrana aktivně nedotýkala," uvedl. Američtí partneři podle něj argumentovali tím, že na rozdíl od protiraketového systému Spojených států nejsou současně umístěné rakety schopné zasáhnout balistické střely dříve, než by dopadly na české území, řekl Barták českým novinářům.

Česká armáda také bude moci v případě vybudování stanice sdílet informace z radaru a protiraketového systému. "Byli jsme ujištěni, že budeme mít přímé napojení," řekl Barták. Tato data by zřejmě přijímalo operační velitelství české armády a náčelník jejího generálního štábu.

Česká strana bude rovněž informována o tom, co se na základně nachází, a bude mít přístup k jejím plánům. "Otevřenost z americké strany je značná," konstatoval Barták.

Náměstek byl členem doprovodu prezidenta Václava Klause při jeho týdenní návštěvě Spojených států.

O ochraně zvažovaného radaru, zejména z hlediska případného posílení protivzdušné a protiraketové obrany, čeští představitelé ve Washingtonu podle Bartáka nejednali. Dotkli se pouze běžné ostrahy.

"Byli jsme ujištěni, že američtí vojáci by byli vyzbrojeni pouze standardními ručními, řekněme pěchotními zbraněmi. Žádná zvláštní palebná síla z jejich strany by zde nebyla," uvedl. Vše ostatní je věcí dalšího vývoje, dodal.

Barták hovořil v Pentagonu také o možnosti vyslat delegaci poslanců, senátorů, zástupců hnutí, která se vyjadřují k případnému umístění protiraketového radaru v České republice, a novinářů na současné americké základny, kde už je umístěn podobný radar. Nejvíce se prý nabízejí základny na Aljašce a na Marshallových ostrovech.

12.3. Europoslanec Rouček chce, aby EP debatoval o protiraketových základnách

Český europoslanec Libor Rouček (ČSSD) vyzval na zasedání Evropského parlamentu ve Štrasburku své kolegy, aby debatovali o zamýšlených amerických protiraketových základnách v Polsku a České republice. Rouček, který je prvním místopředsedou zahraničního výboru EP, odmítl názor, že jde o dvoustranné záležitosti mezi USA a Polskem a mezi USA a Českou republikou.

Rouček a polský europoslanec Marek Siwiec již začátkem února psali Radě Evropské unie: chtěli vědět, jaký má tento vrcholný orgán sdružující členské státy unie k základnám postoj.

Vysoký představitel EU pro společnou zahraniční a bezpečnostní politiku Javier Solana, který je také generálním tajemníkem rady, před nedávnem řekl, že základny se unie netýkají. Jsou podle něj záležitostmi jen zemí, kde by měly být umístěny.

Rouček se ale domnívá, že základny se dotýkají společné zahraniční a bezpečnostní politiky unie, protože ovlivňují vztahy Evropské unie se Spojenými státy, se Severoatlantickou aliancí i s Ruskem. Český europoslanec proto vyzval Evropský parlament k diskusi na toto téma za Solanovy účasti.

14.3. Ministr Bursík vyzval Rakušany, aby si stěžovali na ventily v Temelínu

Český ministr životního prostředí Martin Bursík vyzval podle agentury APA rakouskou stranu, aby podala oficiální cestou námitky proti ventilům v jihočeské jaderné elektrárně Temelín. Sám již zaslal českému ministerstvu zahraničí odbornou expertizu svého resortu poukazující na možné závady u ventilů, ale bez obdobných výhrad z Rakouska se s tím prý zatím nedá nic dělat. Bursík to podle agentury uvedl v rozhovoru pro čtvrteční (15. 3. 2007) vydání rakouského deníku Der Standard, z nějž APA předem citovala.

Ve dvou konkrétních případech by mohly být určité námitky, mimo jiné u bezpečnostních ventilů. "Dokud ale nebude zformulována oficiální námitka ze strany Rakouska, nedá se o ničem jednat," cituje APA Bursíka.

"Jakmile bude tato námitka předložena, zasadím se o to, abychom splnili své závazky," dodal.

Bursík dal najevo určité pochopení vůči rakouské kritice Temelína, protože v Rakousku prý existuje vyšší citlivost pro otázky životního prostředí a také k rizikům jaderných elektráren. "Ale blokády hranic nejsou žádným řešením," zdůraznil.

Překvapilo jej, že rakouská vláda trvá na "nulové variantě", tedy na odstavení Temelína. "Zdá se mi, že to už nějak patří k rakouské politice. Politici vědí, že veřejné mínění je velmi kritické vůči atomové energii a zejména vůči Temelínu." Myslí ale také, že prosazování nulové varianty nebude na rakouské straně patřit "k programu dne".

Bursík by chtěl, aby obě země navázaly těsnější spolupráci v jiných oblastech ochrany životního prostředí a energetických zdrojů, v nichž je Rakousko silné. Vyjádřil uznání nad mírou, v jaké Rakousko využívá obnovitelné energie, například biomasu k vytápění. "Chceme se na těchto zkušenostech podílet a já mám velký zájem o spolupráci," řekl ministr.

15.3. USA chtějí prý ještě letos uzavřít jednání o protiraketovém štítu

Ještě letos by chtěl Washington uzavřít jednání s Českem a Polskem o umístění objektů protiraketového štítu na jejich území. Uvedl to ředitel americké Agentury pro protiraketovou obranu Henry Obering při své návštěvě Německa. Příští rok by podle něj mohla být zahájena výstavba základny. Mluvčí českého ministerstva zahraničí

Zuzana Opletalová uvedla, že s uzavřením rozhovorů o radaru do konce roku počítá také česká diplomacie. Americký generál vyzval Evropany k podpoře projektu a zároveň odmítl obavy Ruska, že by mohl být namířen proti němu.

Podle Opletalové je reálné, že Češi vyjednávání s Američany ukončí ještě letos. "Je to horizont, se kterým pracujeme," řekla ČTK. Ratifikace by se podle ní mohla uskutečnit na začátku příštího roku. Podle mluvčího ministerstva obrany Andreje Čírtka však není tolik podstatné stanovit pevný konec jednání. "Důležité je dohodnout podmínky výhodné pro obranu ČR," uvedl.

Nutnost budování systému americký generál zdůvodnil mimo jiné rostoucím ohrožením starého kontinentu raketami dlouhého doletu. Obering prohlásil, že systém musí být vzhledem k rostoucímu ohrožení hotov do roku 2011 nebo 2012. "Máme vážné obavy, že Írán bude do té doby schopen zasáhnout téměř celou Evropu a možná také USA," řekl.

"Považujeme za povinnost před touto hrozbou chránit USA i naše evropské spojence," citovala agentura DPA Oberingovo vyjádření před novináři v Berlíně. Generál dodal, že v této věci nechtějí postupovat samostatně a sázejí na transparentní konzultace se svými spojenci. Kdyby v této věci existovala "jednotná fronta", bylo by možné ohrožení z Íránu čelit, podotkl Obering.

15.3. Hybášková kritizuje Fica za výroky o bulharských sestřích v Libyi

Česká europoslankyně Jana Hybášková spolu s dalšími třemi kolegy vyzvala slovenského premiéra Roberta Fica, aby se omluvil bulharským zdravotním sestřím a palestinskému lékaři vězněným v Libyi, které údajně označil za "pachatele". Skupina poslanců v otevřeném dopise také apelovala na Fica, aby toto své prohlášení odvolal. Podle Hybáškové se Fico ke svým výrokům uchýlil, aby Slovensko mohlo prodat do Libye vojenský materiál.

Čtyři bulharské sestřičky a palestinský lékař byli loni v Libyi odsouzeni k trestu smrti za údajnou nákazu asi 400 libyjských dětí virem HIV. Fico při návštěvě Libye 21. a 22. února označil při tiskové konferenci odsouzené za "pachatele", uvádí otevřený dopis.

Hybášková spolu s poslanci Charlesem Tannockem, Gunnarem Hökmarkem a Michaelem Gahlerem vyzvala slovenského premiéra, aby "změnil své prohlášení a stáhl slovo "pachatel". Stejně tak by měl poslat odsouzeným sestřičkám i lékaři "politování".

Dopis připomíná, že podle oficiálního postoje Evropské unie nebyl soud v Libyi spravedlivý a že Evropský parlament vynesený trest smrti odsoudil. Cituje i zprávu "mezinárodního výboru expertů", podle níž zmíněná nákaza HIV propukla dlouho před příjezdem bulharských zdravotnic a palestinského lékaře, takže nemohou být vinni.

Hybášková navíc obviňuje Fica z "nemorálnosti takového kroku", který podle ní učinil "jen proto, aby do Libye prodal staré náhradní díly na letadla L-39 Albatros". "Použití slova "pachatel" není náhoda, ale záměrný čin, kterým se zjevně snaží zabezpečit prodej československé postkomunistické vojenské technologie do Libye," uvedla.

ČTK Hybášková řekla, že při svých tvrzeních vycházela z vlastních diplomatických zkušeností z jednání s libyjskými představiteli počátkem 90. let. Libyjský vůdce Muammar Kaddáfí prý tehdy nabízel 250 milionů dolarů, které Libye dlužila Československu, pokud československá vláda oficiálně oznámí, že nedodala Libyi žádný semtex. To by Libyi vyvázalo z odpovědnosti za atentát na americké letadlo nad skotským Lockerbie, při němž byl použit právě semtex.

"Znám mechanismy, jakými vyjednávají, jaké věci vytahují," řekla Hybášková. "To mě opravňuje si představit, jak taková situace vypadala," dodala.

Podle poslance Evropského parlamentu a místopředsedy slovenské strany Směr-SD Vladimíra Maňky by ústavní činitelé měli vážit slova a neměli by zneužívat svého postavení a imunity. "Já to vnímám jako snahu o sbírání politických bodů, ale ne právě nejserióznějším způsobem," reagoval europoslanec na výzvu Hybáškové.

"Když byl pan premiér (Fico) na návštěvě v Libyi, tak na všech jednáních bojoval za bulharské sestry a palestinské lékaře. Naléhavě žádal o spravedlivý soudní proces a humánní zacházení s těmito lidmi," řekl ČTK Maňka. Proti Ficovu výroku se ohradil i bulharský velvyslanec na Slovensku. Fico však tvrdí, že novináři jeho slova překroutili, a telefonoval kvůli tomu bulharskému premiérovi Sergeji Staniševovi.

Kromě Mahmúdího se Fico v Tripolisu setkal i s Kaddáfím. Návštěva měla podle slovenských vládních představitelů především otevřít slovenským podnikům cestu na libyjský trh.

15.3. Bursíkův rozhovor povzbudil rakouské odpůrce Temelína

Rozhovor českého ministra životního prostředí Martina Bursíka pro vydání listu Der Standard, v němž ministr podle agentury APA vyzval rakouskou stranu, aby podala oficiální cestou námitky proti závadám v jihočeské jaderné elektrárně Temelín, podle očekávání povzbudil rakouské odpůrce české elektrárny. Rakouští odpůrci Temelína ve svých prohlášeních stupňují tlak na kancléře Alfreda Gusenbauera, aby přijal tuto "pomocnou ruku" a začal proti Temelínu podnikat patřičné kroky. V opačném případě hrozí největšími hraničními blokádami od začátku těchto protestů před šesti lety.

Bursík ČTK řekl, že v rozhovoru rozhodně nikoho k ničemu nevyzýval. "Článek vyšel pod titulkem Vidíme Temelín jako realitu a byl dezinterpretován," uvedl. Deníku podle svého výkladu pouze řekl, že dokud rakouská strana nepodá oficiální námitky, diskuse o naplňování takzvaných dohod z Melku nebude otevřena.

Bursík v rozhovoru mimo jiné také zmínil, že již zaslal českému ministerstvu zahraničí odbornou expertizu svého resortu poukazující na možné závady u ventilů, ale bez obdobných výhrad z Rakouska se s tím prý zatím nedá nic dělat.

Odpůrci Temelína v Rakousku to označují za "pozitivní signál z Prahy" a naléhavě vyzývají kancléře, aby "konečně oficiálně předložil české straně rakouské námitky". Pověřenec hornorakouské zemské vlády pro příhraniční jaderná zařízení Radko Pavlovec konstatuje, že námitky již jsou v Praze od října 2005, ale jen ve formě zprávy. Stále podle něj chybí oficiální vládní dokument s požadavkem na dodržení takzvaných dohod z Melku. Hornorakouský šéf Svobodných Lutz Weinzinger obvinil vedle kancléře také ministra životního prostředí Josefa Prölla, který prý "zaspal" a zprávu rakouských expertů "zapomněl" Praze předat.

Protiatomoví aktivisté z organizace Atomstopp-Oberösterreich soudí, že kancléř je zřejmě udiven tím, že mu je z Prahy nabízena příležitost otevřeně se vyjádřit k bezpečnostním otázkám kolem Temelína. Bursíkovy výroky pokládají za jasný důkaz toho, že jejich protesty jsou plně oprávněné, a naléhají na vládu, aby konečně jednala.

21.3. Berlín odmítá českou kritiku přípravy výroční deklarace EU

Německá vláda odmítla kritiku zaznívající z Prahy ohledně přípravy Berlínské deklarace. Podle mluvčího německého kabinetu Ulricha Wilhelma by měl mít konečný text dokumentu, jenž vytyčí cíle dalšího rozvoje EU, podporu všech členských zemí unie. Dokument má být schválen na víkendovém výročním summitu

šéfů evropských vlád v německé metropoli při příležitosti oslav výročí Římských smluv.

"Jsme si jistí, že nakonec budeme mít text, k němuž přispějí všichni," citovala agentura DPA mluvčího vlády předsednické země EU. Text bude údajně do konce týdne konzultován s ostatními vládami zemí Evropské unie. Tento postup byl jednomyslně zvolen počátkem tohoto měsíce na summitu EU v Bruselu.

Český europoslanec Jan Zahradil však v úterý 20. 3. 2007 v rozhovoru s ČTK německé vládě vytkl nedostatečnou součinnost při formulování textu i skutečnost, že prohlášení podle všeho nepodepíší hlavy států Evropské unie, ale jen předsedové tří hlavních unijních institucí.

V textu se objevuje termín červen 2009, do kdy by měly být vyřešeny institucionální reformy EU. Česká strana si podle Zahradila vyhrazuje tuto zmínku interpretovat tak, že to v žádném případě neznamená, že by do té doby měla být ratifikována nějaká ústavní smlouva.

Wilhelm naznačil, že zmíněný termín s řešením hlavolamu kolem euroústavy skutečně nesouvisí. Cílem německé kancléřky Angely Merkelové podle Wilhelma je předložit harmonogram řešení ústavní krize EU v červnu. Konečné rozhodnutí o dalším postupu v této otázce by pak mělo padnout až koncem roku 2008 za francouzského předsednictví. Cílem však zůstává, "zachovat co možná nejvíce z podstaty ústavy", zdůraznil Wilhelm.

23.3. USA chtějí dohodu o radarech do konce letošního roku

Spojené státy by se chtěly o umístění své protiraketové základny ve střední Evropě, proti níž se ostře staví Moskva, dohodnout ještě do konce letošního roku. Uvedl to ve Vídni jeden z vysokých činitelů amerického ministerstva zahraničí Mark Pekala, uvedla agentura AFP, podle níž už Washington s Českou republikou i Polskem vede o základně formální jednání.

KSČM ve čtvrtek 22. 3. 2007 uvedla, že USA už dostaly od ČR předběžný souhlas s umístěním radaru a s přípravou staveniště. Komunistický expert na zahraniční politiku Václav Exner řekl, že takový postoj prý vyplývá z nóty amerického velvyslanectví, s jejímž neoficiálním překladem měl možnost se seznámit. Mluvčí vlády Martin Schmarcz ale tyto informace popřel.

"Česká vláda zatím neodpověděla na americkou nótu. A navíc v té odpovědi nebude žádný předběžný souhlas s umístěním radaru, jen souhlas se zahájením jednání," řekl ve čtvrtek ČTK Schmarcz.

Moskva opět vyjádřila svůj nesouhlas s umístěním základny ve střední Evropě. Šéf ruské diplomacie Sergej Lavrov řekl, že projekt USA "představuje reálnou hrozbu" pro bezpečnost Ruska. Plán podle něj také znamená ohrožení spolupráce mezi Ruskem a Spojenými státy v rámci Rady bezpečnosti OSN, dodal.

Polsko odmítlo návrh, aby objekty protiraketového systému, které chtějí USA umístit v ČR a Polsku, byly dány pod kontrolu NATO, uvedla AFP. Varšava by podle polského ministra obrany Aleksandera Szczygla dala přednost dvoustranné dohodě s Washingtonem.

"Pokud Polsko přijme americký návrh, bude to v rámci dvoustranných vztahů," řekl Szczyglo v polské televizi TVN24. "Tento návrh nám předložily Spojené státy, nikoli NATO," dodal.

25.3. ČR není proti rychlému kompromisu o reformách institucí EU

Česká republika není proti rychlému vypracování kompromisu o institucionálních reformách Evropské unie. Stejně tak debata o euroústavě neovlivní české

předsednictví unie v první polovině roku 2009, protože v té době bude vrcholit kampaň před volbami do Evropského parlamentu a není možné současně vést citlivá jednání o ústavě. Vyplývá to z prohlášení českého prezidenta Václava Klause a vicepremiéra Alexandra Vondry po skončení mimořádného summitu EU v Berlíně.

Německé předsednictví chce do června prosadit harmonogram pro institucionální reformy. Proti tomu nikdo nic nenamítá, ale řada hlav států, včetně mě, poukazovala na to, že časový ohled by neměl zastínit obsah, protože kolem něj dosud není kompromis, řekl Klaus.

Debata o kompromisu by se ale podle českého prezidenta neměla prodlužovat donekonečna. Pokud jde o obsah, nebudeme chytřejší za dva roky než za dva měsíce, prohlásil Klaus. Existující názory se výrazně neposunou za dva roky, či za deset nebo 20 let, dodal.

Česká reprezentace dávala před nedávnem najevo obavy, že téma evropské ústavy zastíní české předsednictví EU v první polovině roce 2009. Nicméně v té době bude vrcholit kampaň před volbami do EP a podle Vondry je "vyloučené, že by vážná vyjednávání a poslední dohadování kompromisu" spadalo do tohoto období.

Kompromis musí být dosažen buď v průběhu roku 2008, nebo se to odloží na dobu po volbách do EP, řekl Vondra. "Jiná možnost není."

Němečtí představitelé dosud mluvili o tom, že by chtěli, aby se obsah nové ústavy dohodl na podzim do konce roku během mezivládní konference. Do voleb do EP by měla být ústavní smlouva ratifikována. Avšak podrobnosti ústavního postupu budou konzultovány v příštích týdnech a harmonogram by měl být schválen na summitu EU v červnu.

Klaus připomněl, že česká strana měla výhrady k metodě, jakou Německo připravovalo deklaraci přijatou v Berlíně k 50. narozeninám unie. Členské státy dostaly text k dispozici až těsně před zveřejněním a uskutečnilo se také jen minimum osobních konzultací.

Německá kancléřka Angela Merkelová na závěrečné tiskové konferenci však metodu hájila s tím, že je výhodné i pro Českou republiku, když se projednáváný text hned neobjeví v novinách. Dala najevo, že míní postupovat podobně i při jednání o euroústavě. Když budou úspěchy, budeme o nich informovat, dodala.

Klaus řekl, že v domácí debatě o ústavě bude mít vliv, "ale ne nějaké rozhodující slovo". Mám silné názory, které jasně prezentuji, ale neznamená to, že bych chtěl fatálně ovlivnit tyto věci, dodal. "Prosím, abychom nedémonizovali mou pozici."

Klaus také zdůraznil v souvislosti s právě skončeným mimořádným summitem k 50. výročí Římských smluv, že "je co oslavovat". Ujistil také, že ČR je v EU seriózním partnerem.

26.3. Americká protiraketová základna má stát 1,5 miliardy dolarů

Zástupce velvyslance Spojených států v Polsku Kenneth Hillas novinářům řekl, že stavba americké protiraketové základny v Polsku a České republice by stála okolo 1,5 miliardy dolarů (asi 30 miliard korun). "Je to velmi drahý systém, ale bezpečnost Evropy a Spojených států stojí za každý cent vydaný na ten účel," řekl Hillas.

Americký diplomat uvedl, že protiraketový štít má obranný charakter. Podle něj bude mít za úkol chránit celou Evropu a Spojené státy před raketami, které by mohly být vystřeleny z Blízkého východu, zejména z Íránu. Přesvědčoval, že kdyby Američané chtěli chránit pouze vlastní území, postavili by základnu tam.

"Naším cílem je obrana co nejširšího rozsahu, proto je nejlepší umístit základnu právě ve střední Evropě," vysvětlil. Základna nebude s to zachytit eventuelní ruské balistické střely vystřelené na USA. "Rusové o tom dobře vědí," zdůraznil.

Kdyby polsko-americké jednání rychle skončilo s pozitivním výsledkem, mohla by se základna začít stavět v Polsku v polovině roku 2008.

27.3. Langer dále věří v úspěšné připojení ČR k Schengenu koncem roku

Český ministr vnitra Ivan Langer po jednání v Portugalsku vyjádřil přesvědčení, že Česko úspěšně vstoupí do schengenského prostoru na konci letošního roku. Na setkání v Lisabonu převzal od Portugalců spolu s ostatními ministry vnitra nových zemí EU balíček potřebných informačních technologií k tomuto podle něj "historickému" kroku, kdy padnou hraniční kontroly mezi starými a novými státy unie. Takzvaný balíček SISone4all je softwarovým řešením, které navrhlo Portugalsko a které umožní připojení nových členských států EU ke stávajícímu Schengenskému informačnímu systému (SIS I). Praha zahájí jeho zkušební provoz v dubnu a chce být připravena k 1. září. Ministr nevidí žádné překážky, které by mohly zabránit splnění českého harmonogramu příprav.

Stejný optimismus vyjádřil ohledně ostatních účastnických zemí, jejichž ministři na schůzi informovali o aktuálním stavu příprav v jejich zemích. Ministr Langer v telefonickém rozhovoru s ČTK přitom vyzdvihl, že se splněním harmonogramu nyní počítá i Slovensko, které ještě nedávno připouštělo některé problémy. Vyjádřil připravenost Slovensku technicky pomoci.

Šéf ministerstva vnitra upřesnil, že v příštích měsících se uskuteční nejméně další tři konzultativní schůzky na úrovni ministrů a že konečné rozhodnutí o spuštění systému s rozšířeným počtem zemí má padnout začátkem prosince.

28.3. Europoslanec Rouček (ČSSD) vyzval členy Kongresu USA k přehodnocení plánu rozmístění části systému protiraketové obrany

Sociálně demokratičtí poslanci Evropského parlamentu Dr. Libor Rouček, Jan Marinus Wiersma, Hannes Swoboda a Marek Siwiec vyzvali v Bruselu členy amerického Kongresu, aby podpořili jejich snahu o přehodnocení plánu administrativy presidenta Bushe na rozmístění části systému protiraketové obrany na území České republiky a Polska. Ve společném dopise čelním představitelům Demokratické strany, včetně předsedkyně Sněmovny reprezentantů Nancy Pelosiové, poslanci vyjádřili své obavy ze způsobu, jakým americká administrativa jednostranně vede jednání s Polskem a Českou republikou.

„Nemáme pochybnosti pouze o efektivnosti takového systému, ale obáváme se, že plán může rozdělit mezinárodní společenství a proto vážně ohrozit snahy o nešíření zbraní hromadného ničení“, uvedli poslanci ve svém dopise.

„Je v našem společném zájmu“, píší dále, investovat do trvalé stability a dlouhodobé bezpečnosti. Nechtěli bychom, aby došlo k rozdílnému postoji a postupu mezi Evropskou unií a Spojenými státy v takto závažné otázce.“ "Proto se na Vás obracíme o podporu v naší snaze přesvědčit administrativu USA, aby přehodnotila svůj jednostranný přístup k protiraketové obraně", vyzývá Libor Rouček a jeho sociálně demokratičtí kolegové své americké protějšky.

28.3. Merkelová potvrdila, že chce reformy EU do června 2009, Zahradil může být zmocněncem i europoslancem

Německá kancléřka Angela Merkelová v Evropském parlamentu v Bruselu zdůraznila, že chce dosáhnout reforem evropských institucí, které jsou smyslem evropské ústavy, do června 2009. V debatě o právě přijaté berlínské deklaraci předseda Evropské komise José Barroso připomněl vládám členským státům, že k úsilí o reformy je zavazuje podpis pod evropskou ústavou. Šéf socialistické skupiny v

EP kritizoval prezidenty Polska a České republiky, že odporem k reformám blokuje další rozšiřování unie.

Deklarace, kterou přijaly v Berlíně v neděli hlavy států u příležitosti 50. výročí evropské integrace, vyzývá k postavení Evropy na "obnovený základ" do června 2009. Na přání ČR, Polska a Británie byla z textu vypuštěna zmínka o ústavě EU. Česká reprezentace zdůraznila, že odkaz na červen 2009 bude interpretovat po svém, rozhodně ne jako limit pro dosažení reform.

Šéf socialistické frakce v parlamentu Martin Schulz zdůraznil, že bez ústavní smlouvy nenastane rozšíření. Pokud blokujete reformy EU, působíte velkou škodu Chorvatsku, vzkázal prezidentům Polska a ČR, Lechu Kaczyńskému a Václavu Klausovi v souvislosti s jedinou zemí, která má šanci se stát v příštích letech novým členem unie. Nepřipusťte, aby jiní platili cenu za vaši zavádějící politiku, prohlásil.

Předseda EP Hans-Gert Pöttering na úvod debaty uvedl, že analýza parlamentních regulí potvrdila, že Jan Zahradil může být českým zmocněncem pro jednání o ústavě a současně si podržet křeslo europoslance.

29.3. Solana: EU bude o základně USA jednat, většina poslanců proti ní

Evropská unie bude diskutovat o amerických protiraketových objektech v Evropě na nadcházejícím summitu, ale jde o záležitost týkající se zemí oslovených Spojenými státy. Vyplývá to z vystoupení vysokého představitele EU pro zahraniční a bezpečnostní politiku Javieru Solanu v Evropském parlamentu v Bruselu. V následující rozpravě se europoslanci vyjadřovali k základnám v ČR a Polsku spíše skepticky, když systém označovali za zbytečný a nákladný. Podle francouzského europoslance Daniela Cohna-Bendita je jako obrana proti Íránu "směšný".

Evropská unie se ještě nerozhodla o přístupu k této záležitosti, ale bude se o ní debatovat při summitech, řekl Solana. Celá věc se týká svrchovanosti jednotlivých zemí, ale ta musí být slučitelná s bezpečnostními zájmy unie, dodal vysoký představitel EU.

EU není obrannou aliancí, ale má zahraniční a bezpečnostní politiku, a proto může diskutovat o tomto tématu; měla by to udělat co nejotevřeněji, prohlásil Solana.

Ocenil, že americký prezident George Bush ohledně protiraketové základny navázal kontakt se svým ruským protějškem Vladimírem Putinem, protože protiraketový systém "může ovlivnit vztahy se třetími zeměmi, například s Ruskem". Řada řečníků dala najevo obavy z toho, že jednostranné zavádění systému povede k napětí mezi členskými státy unie.

Český poslanec Jan Zahradil (ODS) ujistil, že česká vláda bude informovat partnery v unii, ale konečné rozhodnutí udělá sama. Podle něj štít zvýší bezpečnost nejen střední Evropy, ale unie jako celku. Obavy z reakce Ruska jsou jen zástupnými argumenty, protože systém Rusko neohrožuje, řekl Zahradil.

Základny podle Zahradila zvýší mezinárodní potenciál ČR a Polska; poslanec vyjádřil naději, že to není důvod odmítavých reakcí některých států. EU má své limity bezpečnostní i politické a tady na jeden z limitů narazila, řekl.

Český sociální demokrat Libor Rouček odmítl, že problematika protiraketové základny by byla bilaterální záležitostí mezi USA a Polskem či Českou republikou. Podle něj se týká jádra společné zahraniční a bezpečnostní politiky. Vyzval také Solanu, aby vypracoval analýzu protiraketové obrany z pohledu společné zahraniční politiky EU.

Protiraketový systém podpořila i Jana Hybášková (ED), podle níž hrozba útoku existuje. Nezávislá Jana Bobošíková se vrátila do historie a řekla, že velké evropské země předhodily střední Evropu nacistům, a proto prý mají ČR a Polsko právo

rozhodnout samy. Naopak proti systému se postavil český komunista Jiří Maštálka, který připomněl, že proti americké základně je většina českých občanů.

29.3. Česko chce priority předsednictví formulovat v rámci V4

Česká republika chce priority svého předsednictví v EU stanovit na základě konzultací se Slovákou, Maďary a Poláky. Premiér Mirek Topolánek nabídku na spolupráci v rámci takzvané visegrádské skupiny tlumočil maďarským politikům během své návštěvy Budapešti.

"Pokud se na těchto cílech v rámci visegrádské čtyřky shodneme, budeme je prosazovat mnohem lépe, než kdybychom byli osamoceni," řekl Topolánek českým novinářům. Pro hledání společných cílů chce využít příští rok, kdy bude Česko předsedat visegrádské skupině. Maďarští poslanci, s nimiž jednal, podle něj nabídku uvítali. Již dříve zaznamenal kladné ohlasy i od slovenského premiéra Roberta Fica. Praha bude Evropské unii předsedat v prvním pololetí roku 2009, jejím základním mottem bude Evropa bez bariér, hlavním cílem větší liberalizace a konkurenceschopnost. Topolánek nepochybuje o tom, že zájem na odstranění překážek pro volný pohyb pracovních sil nebo služeb mají všechny čtyři středoevropské státy. Ale třeba v zemědělské politice se shodneme těžko, dodal.

Česká diplomacie si nepřeje, aby chystané institucionální reformy "sedmadvacítka" zasáhly do doby jejího předsednictví. "Pokud by se základní změny provedly tak, aby nepostihly naše předsednictví, budeme rádi. Zjednoduší to volby do Evropského parlamentu či přijímání Chorvatska... Pokud to nebude hotovo, budeme to chtít přetáhnout za naše předsednictví," vysvětlil Topolánek.

Za příklad úspěchu společného postupu v rámci V4 považuje jejich vstup do schengenského systému plánovaný na poslední den letošního roku.

Při diskusi s poslanci zahraničního a integračního výboru maďarského parlamentu se Topolánek zmínil i o radarové základně, kterou chtějí Američané vybudovat na českém území. Topolánkuv kabinet ve středu 28. 3. 2007 oznámil, že zahajuje oficiální konzultace s USA i v rámci NATO. "Budeme chtít informovat sousedy plus Rusko o průběhu vyjednávání," uvedl. Česko podle něj konzultovalo odpověď na americkou nótu i s Maďary, kteří mají zkušenosti s přítomností amerických vojáků na svém území. Armáda Spojených států devět let využívala vojenské letiště v Taszáru na jihozápadě Maďarska jako logistickou základnu pro operace na Balkáně.

Vedle jednání s poslanci Topolánek zahájil veletrh cestovního ruchu, zúčastnil se česko-maďarského podnikatelského fóra a podíval se do archivů rozhlasové stanice Svobodná Evropa umístěných na Středoevropské univerzitě. Své místo tam mají i obsáhlé materiály o Chartě 77, Václavu Havlovi i dalších událostech a osobnostech českého disentu. "Okamžitě jsem projevil zájem o tu část, která se týká českých dějin. Pokud se nám v parlamentu podaří prosadit Ústav paměti národa, dostaneme v digitální podobě všechny materiály, které se týkají naší minulosti," uvedl po setkání Topolánek.

30.3. Topolánek: Česko bude o radaru mluvit se sousedy, Ruskem i v NATO

Česká republika bude o možném vybudování americké radarové základny mluvit nejen se Spojenými státy, ale také se sousedními státy, spojenci v NATO i s Ruskem. Premiér Mirek Topolánek to v Budapešti řekl novinářům po jednání se svým protějškem Ferencem Gyurcsányem.

Český kabinet ve středu 28. 3. 2007 oficiálně oznámil Američanům, že je s nimi připraven o vybudování radaru jednat. Topolánek připomněl, že součástí odpovědi je i požadavek na začlenění americké základny do budoucího systému NATO. "To jsem

slíbil a to budu plnit," zdůraznil. Chápe totiž obavy některých evropských států ze silného tlaku Ruska, které záměry Američanů v Polsku a Česku vnímá jako ohrožení sféry svého vlivu.

Maďaři uvítali, že o vybudování amerického protiraketového systému ve střední Evropě se bude mluvit v rámci aliance. "České stanovisko je velice korektní," prohlásil na tiskové konferenci Gyurcsány. Uvedl, že bude-li radar v Česku a rakety v Polsku, bude "deštník" chránit i značnou část Evropy - proto se to týká celé Evropy. Vyvracel ale názory, že Maďaři se dívají na americké záměry skepticky.

Gyurcsány soudí, že Praha i Varšava mají právo uzavřít se Spojenými státy bilaterální dohodu. Ale očekává, že současně budou o svých záměrech informovat své sousedy a spojence. "Česká republika tomu rozumí, žádná kritika tady není," dodal.

Jednání s Washingtonem je na samém začátku, nelze tedy zatím hovořit o podmínkách a detailech. "Není nic vyjednáno, teprve jsme stanovili parametry vyjednávání," řekl Topolánek. Česko podle něj využije i zkušeností, které mají Maďaři s radarem NATO u Pécse.

Topolánek nabídl maďarským politikům, že jeho vláda bude priority svého předsednictví v EU formulovat v rámci takzvané visegrádské čtyřky (V4). Praha bude šéfovat sedmadvacítce za dva roky, jejím mottem má být Evropa bez bariér a hlavním cílem odstranění překážek bránících volnému pohybu lidí, služeb či kapitálu. Topolánek věří, že tyto cíle bude snazší prosadit, shodnou-li se na nich nejdříve Češi s Poláky, Slováky a Maďary.

"Je to obrovská příležitost pro všechny čtyři státy visegrádské skupiny, aby demonstrovaly, že nejsou přítěží EU, ale naopak - že jsou plně integrovány," míní šéf české vlády. Pokud ještě existují bariéry mezi novými a starými členskými státy, měly by padnout během českého předsednictví, věří.

Gyurcsány a Topolánek hovořili během oficiálního jednání obou delegací, ve čtvrtek (29. 3. 2007) večer se sešli v mnohem méně formální atmosféře v jedné z budapeštských restaurací.

Už ráno přijal českého premiéra maďarský prezident László Sólyom. Mluvili o evropských tématech, ocenili vynikající vztahy obou zemí, hodně času věnovalo debatě o Janu Amosi Komenském.

**MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH
VĚCÍ**

5.3. Ministři zahraničí EU krátce mluvili i o protiraketové obraně

Ministři zahraničí Evropské unie na svém jednání oproti původním předpokladům mluvili také o plánované americké protiraketové základně v Česku a Polsku. Německý ministr zahraničí Frank-Walter Steinmeier i vysoký představitel EU pro zahraniční politiku Javier Solana později uvedli, že zástupci ČR i Polska radu zatím pouze krátce informovali o stavu jednání s USA, v budoucnu se prý ale bude o tématu dále diskutovat.

Za Česko se schůzky účastnil ministr zahraničí Karel Schwarzenberg a vicepremiér Alexandr Vondra. Diskusi o amerických protiraketových základnách v ČR a Polsku během společného oběda podle něj iniciovalo Rakousko.

"Pokračujeme v uklidňování Ruska," řekl už před zahájením zasedání německý ministr zahraničí Steinmeier. Před novináři pak zdůrazňoval, že bude ještě mnoho příležitostí, jak záležitost "v klidu prodiskutovat".

Z vystoupení Čechů a Poláků vyplynulo, že jednání se Spojenými státy je v začátcích, řekl slovenský ministr zahraničí Ján Kubiš. Přestože se téma protiraketových základen nečekaně objevilo na jednání rady, je ale podle Kubiše velmi nepravděpodobné, že by se o amerických základnách diskutovalo i na nadcházejícím summitu EU. "Otázky, které se týkají zahraniční politiky a bezpečnosti, by na tomto summitu oficiálně figurovat neměly," řekl.

Během jednání Mirka Topolánka s předsedou Evropské komise José Manuelem Barrosem na téma základny nedošlo, šéf českého kabinetu ale o systému protiraketové obrany mluvil v centrále NATO. Šéf aliance Jaap De Hoop Scheffer po setkání ujistil, že stavba základen je dvoustranné téma mezi USA na jedné straně a ČR a Polskem na straně druhé. Projekt podle něj nicméně urychlil rozhovory v NATO o vlastním systému teritoriální protiraketové obrany.

9.3. Šéf demokratů Reid v Senátu USA: vízová politika vůči ČR není fér

Současná vízová politika USA je vůči Čechům nespravedlivá a daný zákon je neúčinný; v tomto smyslu se vyjádřil šéf demokratů v Senátu amerického Kongresu Harry Reid při setkání se zástupci ČR ve Washingtonu. Novinářům to řekl český velvyslanec v USA Petr Kolář. S delegací vedenou prezidentem Václavem Klausem hovořil Reid i o záměru USA vybudovat v ČR radarovou část americké protiraketové základny. Toto téma však není nyní pro jednání na půdě Kongresu USA aktuální, dodal velvyslanec.

Americký Senát se nedávno začal zabývat změnou vízového režimu, která by mohla přinést zrušení víz pro občany České republiky, Slovenska a dalších zemí. Návrh je součástí obsáhlé předlohy zákona, kterým by se měly uvést do praxe doporučení kongresové komise vyšetřující okolnosti teroristických útoků na Spojené státy z 11. září 2001.

Podle Koláře se Reid vyjádřil podobně jako drtivá většina zákonodárců, kteří o problému ví. "Že země jako Česká republika překonaly komunismus, transformovaly se do svobodných demokratických zemí, které mají navíc prosperující ekonomiku a hlavně jsou to spojenci USA v mnoha těžkých situacích, tak by neměly být v horší pozici než západoevropské země," dodal Kolář, který se jednání zúčastnil.

Americká administrativa je změně situace jasně nakloněna. I tak je ale třeba, aby se česká diplomacie a politici v jednání výrazně angažovali, dodal velvyslanec.

14.3. Kongres učinil první krok ke zrušení víz i pro Čechy a Slováky

Americký Kongres učinil první krok k tomu, aby mimo jiné i Češi a Slováci mohli časem jezdit do Spojených států bez víz. Ustanovení, které mění podmínky pro zařazení do bezvízového režimu, schválili pozdě večer SEČ senátoři v rámci komplexního zákona posilujícího bezpečnost USA.

Nyní by mělo následovat dohodovací řízení se Sněmovnou reprezentantů, která vlastní zákon na bezpečnostní téma přijala letos v lednu bezprostředně poté, kdy demokraté převzali kontrolu nad Kongresem. Sněmovní zákon ovšem vízovou problematiku nezahrnuje. Návrh podobný režimu, jak ho schválil Senát, by měl být v dolní komoře ale předložen v nejbližší době.

Senátní úprava předpokládá, že americká vláda může zařadit do bezvízového programu ty země, které pomáhají Spojeným státům v boji proti terorismu, nejsou pro USA bezpečnostní hrozbou a spolupracují s nimi při posilování bezpečnosti, včetně vydávání technicky dokonalejších cestovních pasů a sdílení bezpečnostních informací. Česká republika, Slovensko a další noví členové Evropské unie tyto podmínky vesměs splňují. Celý tento princip také podporuje administrativa prezidenta George Bushe.

Zákon ponechává v platnosti požadavek nejvýše tří procent odmítnutých žádostí o víza z dané země jako podmínku pro zařazení do bezvízového režimu, ale ministerstva vnitřní bezpečnosti a zahraničí by podle něj měly možnost tuto podmínku prominout, pokud v uplynulém roce nepřevýšil počet odmítnutých žádostí deset procent nebo pokud občané dané země výrazně nepřekračují povolenou dobu pobytu v USA. Českým občanům odmítají americké úřady vydat víza zhruba na úrovni devíti procent, což znamená, že Česká republika by z tohoto pohledu byla pro zrušení víz způsobilá.

Po případném odstranění vízové povinnosti by sice odpadla často kritizovaná procedura s pohovorem žadatelů o vstup do USA na amerických konzulátech, ale každý cestující z bezvízové země by byl povinen ještě před nákupem letenky elektronicky odeslat informace o své osobě do USA. Americké úřady pak prověří, zda se nevyskytuje na seznamech lidí podezřelých z terorismu nebo z porušování imigračních zákonů. Podobný režim už platí pro Australany. Za tuto kontrolu si mohou Američané podle schváleného návrhu účtovat poplatek.

Česká diplomacie přijetí nových pravidel vítá, i když "zdaleka není vyhráno a celé jednání nelze považovat za uzavřené", řekl ČTK bezprostředně po schválení zákona český velvyslanec ve Washingtonu Petr Kolář. Okamžik, kdy případný bezvízový režim začne pro Čechy platit, si netroufá odhadnout. Stále platí termín ohraničený koncem funkčního období nynější administrativy, tedy do ledna 2009, uvedl.

Upozornil, že problémem zůstává podmínka maximálně deseti procent odmítnutých žádostí o víza, kterou některé státy zdaleka nesplňují. Jde například o Polsko, jehož občanům podle informací ČTK odmítají USA až přes 20 procent žádostí. Tato skutečnost by mohla mít vzhledem k silné polské lobby v USA nepříznivý vliv na další osud úpravy bezvízového režimu.

14.3. Odpůrci Temelína uzavřeli čtyři přechody, reakce MZV ČR

Bez problémů v dopravě se obešla hodinová blokáda rakouských odpůrců Temelína na čtyřech hraničních přechodech s Českem. Řidiči většinou o akci věděli a většina jich počkala, až se protestující rozejdou. Kolony se prakticky netvořily, čeští policisté hlásili jen minimální provoz. Naposledy Rakušané blokovali hranice posledního února. Po dvou nedávných únicích mírně radioaktivní vody v Temelíně ale nyní odpůrci jihočeské elektrárny hrozí dalšími zostřenými akcemi.

Aktivisté protestovali stejně jako před dvěma týdny na hornorakouských přechodech Wulowitz/Dolní Dvořiště, Weigetschlag/Studánky a Guglwald/Přední Výtoň. Blokády se nově rozšířily o přechod Gmünd/České Velenice v Dolních Rakousích. Protesty povolily rakouské úřady.

České ministerstvo zahraničí ale nevnímá blokády jako součást rakouské vládní politiky.

"Pro nás je partner rakouská vláda a blokády nepovažujeme za součást rakouské vládní politiky - vycházíme přitom z prohlášení spolkového kancléře Alfréda Gusenbauera, které učinil během nedávné návštěvy Prahy. Cílem blokád je podle nás účelové znejištění hornorakouského obyvatelstva. Nesmíme připustit, aby několik traktorů na hranicích narušilo dlouhodobý bezpečnostní dialog a dobré vztahy mezi Rakouskem a Českou republikou," tlumočila stanovisko české diplomacie mluvčí Zuzana Opletalová.

"Současné diskuse o odpovědnosti (předsedkyně Státního úřadu pro jadernou bezpečnost) Dany Drábové jsou znamením, že se v České republice na téma Temelín něco děje. To je podstatná změna," řekl organizátor protestů G. Brandner.

Protesty jsou namířeny proti rakouské vládě a jejímu kancléři Alfredu Gusenbauerovi, jenž podle nich už týdny odmítá vyhovět výzvě rakouského parlamentu k podání mezinárodněprávní žaloby na Českou republiku kvůli údajnému porušení takzvané dohody z Melku o bezpečnostním dialogu kolem elektrárny.

Ministr životního prostředí Martin Bursík chtěl odvolat předsedkyni Státního úřadu pro jadernou bezpečnost Danu Drábovou. Podle něj nese za problémy na Temelíně klíčovou odpovědnost a místo jejich bagatelizování by měla navrhnout konkrétní opatření a dohlížet na jejich plnění. Proti případnému odvolání Drábové z funkce se postavil Bursíkův kolega z vlády, ministr průmyslu a obchodu Martin Říman.

14.3. Americký štít podle velvyslance Füleho neochrání Řecko ani Turecko

Americký protiraketový systém, jehož části chtějí Spojené státy umístit v Česku a Polsku, ochrání Itálii a Španělsko, ale ne Řecko a Turecko. Agentuře AFP to řekl český velvyslanec při NATO Štefan Füle. Podle jiného diplomata aliance by země, které nepokryje americký štít, mohly být časem účinně chráněny doplňkovým zařízením, určeným původně k obraně spojeneckých armád na bitevním poli. Tento systém by mohl být údajně připraven do roku 2010.

"Navzdory tomu, co se mohlo objevit v tisku, budou Itálie, Španělsko a Portugalsko skutečně pod ochranou amerického štítu proti balistickým raketám, až bude systém instalován," řekl Füle.

Naproti tomu Bulharsko, Řecko, Turecko a Rumunsko podle mapy, kterou Füle ukázal AFP, nebudou v dosahu deseti protiraketových střel, jež chtějí Američané umístit v Polsku.

Na českém území má být radar dalekého dosahu. USA tvrdí, že úkolem deštníku bude odvrátit útoky států, jako jsou Írán nebo Severní Korea.

16.3. Ministr Schwarzenberg se setkal se slovenským ministrem zahraničí Kubišem

Ministři zahraničních věcí České republiky a Slovenské republiky Karel Schwarzenberg a Ján Kubiš se dohodli na dalším postupu v úsilí o odstranění amerických víz. V nejbližších týdnech chtějí iniciovat další setkání tzv. Koalice pro vízovou rovnoprávnost (založena loni na podzim a tvoří ji státy V4 a tři pobaltské země). Členové Koalice by měli na této schůzce projednat další taktiku, a to hlavně proto, že došlo k posunu v této záležitosti – americký senát schválil tento týden

novou legislativu, která mění podmínky, za kterých mohou Spojené státy zrušit pro jednotlivé země vízovou povinnost.

Ján Kubiš a Karel Schwarzenberg se také shodli, že Koalice musí ve vízové problematice zintenzivnit nejen vyjednávání se Spojenými státy, ale rozšířit svoje působení v budoucnosti také na vyjednávání s Kanadou, kde k žádným znatelným posunům v poslední době nedošlo.

Oficiální návštěva slovenského ministra byla první příležitostí pro širší diskuzi o globálních, ale také bilaterálních a evropských záležitostech, i když příležitostně se ministři setkávají často. Schůzka tak potvrdila nadstandardní vztahy obou zemí.

19.3. Schwarzenberg: Česku nemůže Rusko v otázce radaru nic zakazovat

Rusko nemůže České republice zakazovat případné umístění amerického radaru na jejím území. Řekl to český ministr zahraničí Karel Schwarzenberg v Budapešti po jednání s maďarským premiérem Ferencem Gyurcsányem, který se o český postoj k protiraketovému radaru zajímal před svojí cestou do Moskvy.

Ruský ministr zahraničí Sergej Lavrov nedávno opět varoval, že umístění částí amerického systému protiraketové obrany ve střední Evropě by mělo negativní dopady na vztahy mezi Ruskem a NATO.

"Je to otázka, kterou my si vyjednáváme. Ale nenecháme si nic zakazovat z ruské strany," zdůraznil český ministr zahraničí v maďarské metropoli, kde byl na krátké pracovní návštěvě. Setkal se zde rovněž se svou resortní kolegyní Kingou Gönczovou.

Česko ještě oficiálně neodpovědělo na žádost Američanů začít jednat o umístění radaru. Podle Schwarzenberga česká vláda americkou iniciativu vítá, neboť protiraketový štít by ochránil Evropu. Odmítl současně úvahy o tom, že by protiraketová ochrana mohla přilákat pozornost teroristů.

S ministryní Gönczovou dále Schwarzenberg jednal o společném úsilí visegrádské čtyřky a dalších států takzvané koalice pro vízovou rovnoprávnost s USA. Podle ministra země usilující o bezvízový styk ještě čeká "pořádný kus práce".

Ministři zahraničí se dotkli také připravované berlínské deklarace k 50. výročí Evropské unie, která by podle Německa měla být přípravou pro jednání o nové ústavě. Není jasné, zda se slovo "ústava" v textu deklarace objeví, Česko například tuto zmínku nechce. Zatímco Maďarsko již ratifikovalo evropskou ústavní smlouvu, ČR zůstává mezi hrstkou členských států, které o euroústavě - po jejím odmítnutí v referendech ve Francii a v Nizozemsku - vůbec nerozhodly.

20.3. Ministr zahraničí K. Schwarzenberg předal cenu Gratias agit režiséru Miloši Formanovi

Ministr zahraničí Karel Schwarzenberg ocenil celoživotní přínos režiséra Miloše Formana pro Českou republiku - předal mu prestižní cenu Gratias agit. Karel Schwarzenberg tak zároveň dodatečně popřál Formanovi k pětasedmdesátinám. Cenu Gratias agit uděluje ministr zahraničí každoročně od roku 1997. Za deset let ji dostala řada osobností, ať už české nebo jiné národnosti, ale také řada organizací. Všichni držitelé cen mají jedno společné: jsou to lidé, kteří se svou prací zasloužili o věhlas České republiky v cizině.

Miloš Forman se narodil 18. února 1932 v Čáslavi. Vystudoval na FAMU obor scénáristika a dramaturgie. Jeho prvním celovečerním snímkem byl Konkurs (1963) složený z filmových povídek Konkurs a Kdyby ty muziky nebyly. Následovala série úspěšných celovečerních filmů (Černý Petr, Lásky jedné plavovlásky a Hoří, má

panenko), díky kterým se režisér etabloval jako jeden z vůdčích představitelů tzv. české nové vlny.

Po srpnové okupaci Československa v roce 1968 odešel Miloš Forman do USA. Taking Off (1971), jeho první film v emigraci, vyprávěl o generačním střetu mezi rodiči a dětmi v období pozdních šedesátých let a získal Velkou cenu poroty v Cannes. Komerční průlom znamenala pro Formana adaptace knihy Kena Keseyho Přelet nad kukaččím hnízdem (1975). Získala pět Oskarů včetně ceny za nejlepší film a režii. Další díla: filmový muzikál z éry hippies Hair (1979) nebo filmový přepis románu E. L. Doctorowa s názvem Ragtime (1981).

Největší oskarový úspěch zaznamenal Forman v roce 1984 s filmem Amadeus. Snímek získal osm sošek americké filmové akademie.

26.3. Karel Schwarzenberg na návštěvě Vídně

Karel Schwarzenberg před polednem zahájil svou první oficiální návštěvu rakouského hlavního města Vídně ve funkci českého ministra zahraničních věcí. V budově rakouského ministerstva zahraničí se sešel se svou resortní kolegyní Ursulou Plassnikovou.

Na pořadu jednání byly podle neoficiálních informací otázky dvoustranných vztahů obou zemí, regionální spolupráce i evropské politiky. O obsahu rozhovoru informovali oba ministři na společné tiskové konferenci.

Odpoledne byl ministr Schwarzenberg přijat rakouským prezidentem Heinzem Fischerem a předsedkyní Národní rady (dolní komory parlamentu) Barbarou Prammerovou.

26.3. Základna zastínila při vídeňské návštěvě Schwarzenberga i Temelín

Český ministr zahraničí Karel Schwarzenberg ve Vídni vehementně obhajoval oprávněnost výstavby americké radarové základny v Česku. Jde podle něj o opatření ke zvýšení bezpečnosti republiky i jejích spojenců v NATO a ve větší části Evropy. Jeho resortní kolegyně Ursula Plassniková připustila, že v otázce základny se obě země neshodují a Rakousko podle ní zjišťuje kolem projektu řadu nejasností, o kterých bude žádat vysvětlení.

"Vysvětlení budeme vyžadovat bez ohledu na to, jaké tóny to může ve vzájemných vztazích vyvolat," varovala ministryně, která vyzvala k opatrnému a neunáhlenému postupu a chce, aby Česko v této otázce lépe informovalo své sousedy včetně těch, kteří nejsou členy NATO.

Otázka protiraketové obrany zastínila i téma jaderné elektrárny Temelín, obvyklou problémovou záležitostí ve vztazích obou zemí.

Český ministr, který žil v Rakousku přes 40 let, poprvé ve funkci oficiálně navštívil Vídeň. Na tiskové konferenci po setkání s Plassnikovou čelil záplavě otázek právě o chystané radarové základně. Je přesvědčen, že Spojené státy jsou nyní jedinou zemí schopnou se účinně postavit hrozbě světového terorismu.

Nebezpečnost světového terorismu podle ministra rychle roste, a proto je nutné přijímat potřebná bezpečnostní opatření už nyní.

Připustil, že mezi Čechy převažuje odpor k základně, ale soudí, že je to jen kvůli nedostatečné informovanosti a ostré propagandě proti základně. "Věřím, že do roku 2011, kdy by měla být základna vybudována, lidi přesvědčíme o její potřebnosti. Navíc do té doby dál vzroste nebezpečí, před kterým nás má základna ochránit," uvedl Schwarzenberg.

Doufá, že se v parlamentu najdou "odpovědní poslanci ČSSD", kteří základnu podpoří.

Česká vláda podle jeho předpokladu ve středu 28. 3. 2007 projedná a schválí odpověď americké vládě, v níž vyjádří připravenost o základně jednat. Zároveň doufá, že základny v ČR a Polsku nepovedou k rozdělení Evropy, ale naopak posílí transatlantické spojení. České požadavky vůči Američanům nebyly zatím ještě podle Schwarzenberga zformulovány. Na dotaz na ně ale odpověděl, že budou určitě obsahovat žádost, aby základna měla stejný status jako obdobná zařízení ve Velké Británii nebo Dánsku.

Ministr však později řekl ČTK, že dojem z tiskové konference byl poněkud zkreslený, protože při vlastních jednáních byly základny jen jedním z řady témat.

Kromě konstatování bezproblémové spolupráce v kultuře a nových projektech v dopravě, příhraniční spolupráci nebo regionálním partnerství oba připomněli jako další spornou otázku Temelín, ač jen okrajově.

Podle Plassnikové Vídeň žádá plnou transparentnost ve všech bezpečnostních otázkách elektrárny. Šéfka rakouské diplomacie uvítala dohodu o vytvoření meziparlamentní komise, stejně jako nejnovější příslib českého ministra životního prostředí Martina Bursíka, že do měsíce bude vypracován podrobný seznam všech dosavadních poruch v Temelíně.

Schwarzenberg připomněl, že velké množství takzvaných poruch v Temelíně se dostává na veřejnost jen díky mimořádnému režimu informování rakouské strany, zatímco jiné jaderné elektrárny o nich vůbec neinformují.

Téma radarové základny zaznělo i při setkání ministra s rakouským prezidentem Heinzem Fischerem, který před nedávnem veřejně zapochyboval o prospěšnosti systému protiraketové obrany. Jednalo se ale i o nových dopravních spojích mezi oběma státy, evropské bezpečnosti nebo o jihosrbské provincii Kosovo.

Při schůzce s předsedkyní dolní komory rakouského parlamentu Barbarou Prammerovou se strany informovaly především o vytváření meziparlamentní komise k Temelínu, na níž se dohodli nedávno premiéři obou zemí. Rakouský parlament je v této otázce dál, a tak mohla Prammerová českému ministrovi oznámit, že se rakouský parlament už předběžně shodl na složení rakouské části komise.

27.3. Češi v New Yorku šijí panenky pro UNICEF na pomoc očkování dětí

Češi v New Yorku se vrhli na šití panenek, za něž hodlají získat prostředky na očkování dětí v chudých zemích. Organizátoři z České národní budovy chtějí s pomocí svých přátel a partnerů vytvořit kolekci panenek pro český výbor Dětského fondu OSN UNICEF. Za peníze z jejich prodeje budou nakoupeny očkovací látky pro děti v zemích bez dostatečné zdravotní péče nebo postižených válkami či přírodní katastrofou.

Projekt UNICEF je znám v řadě zemí Evropy, ale do USA, kde sídlí jeho ústředí, zatím neprošel. "Česká národní budova v New Yorku se tak stane jediným místem ve Spojených státech, kde bude možné zatím panenky zakoupit," řekla ČTK její ředitelka Gita Fuchsová. Další možností je nákup na internetových stránkách UNICEF, dodala.

V národní budově, kterou před časem převzala od krajanů česká vláda a nyní ji s rozpočtem 730 milionů korun rekonstruuje, se už sešlo několik nadšenců nad odstřížky látek a pestrobarevnými bavlnkami, aby vyrobili první příspěvky do kolekce. K šicímu stroji usedli i český velvyslanec při OSN Martin Palouš, předseda krajanského spolku BBLA Joseph Balaz či český katolický farář Antonín Kocurek.

Panenky šili čeští diplomaté a zaměstnanci Českého centra, ale také například rodiče a děti z české školy v newyorské čtvrti Astoria. Fuchsová získala pro projekt i osobnosti žijící mimo Spojené státy jako například manželku českého exprezidenta

Dagmar Havlovou, umělce z pražského Národního divadla a brněnského divadla Husa na provázku či představitele karlovarského filmového festivalu.

Kolekce panenek bude širší veřejnosti představena 12. dubna v národní budově při zahájení výstavy české módní návrhářky Liběny Rochové, která UNICEF podpořila už svojí loni otevřenou expozicí v pražském Museu Kampa. Uznávaná designérka připraví pro newyorskou prezentaci deset vlastních panenek, které budou mít na sobě kopie jejích modelů. "Na newyorské vernisáži vyzveme návštěvníky, aby v projektu pokračovali," uvedla Fuchsová.

Smyslem celé akce je, že dobrovolníci ušijí panenky, které se prodají zájemcům za 30 dolarů (asi 650 korun). Tato částka pokryje náklady na očkování jednoho dítěte proti šesti smrtelným chorobám - záškrtu, černému kašli, tetanu, tuberkulóze, spalničkám a dětské obrně.

Ročně umírají podle údajů UNICEF tři miliony dětí na onemocnění, jimž se dá předejít očkovaním. Zhruba 30 milionů dětí na planetě vyrůstá zcela bez této preventivní ochrany. Jen za loňský rok pomohly panenky získat na imunizační program UNICEF dva miliony dolarů (asi 43 miliony korun).

27.3. Schwarzenberg o základně: Rakousko by nám mělo být vděčno

Projekt americké protiraketové obrany, včetně radarové základny na území České republiky, rozhodně obhajoval český ministr zahraničí Karel Schwarzenberg nejen při své pondělní (26. 3. 2007) návštěvě ve Vídni, ale také v rozhovoru pro středeční (28. 3. 2007) vydání rakouského listu Der Standard. Na námitku, že i Rakousko pozoruje tyto plány s obavami, odpověděl: "Neutrální Rakousko by nám vlastně mělo být vděčno za to, že bude také přibráno pod tento ochranný štít."

Český ministr je přesvědčen, že systém zvýší bezpečnost Spojených států i Evropy. "Můžeme si spočítat, kdy budou různé státy schopny vyrábět mezikontinentální rakety. A na to je třeba být připraven," uvedl v listu.

Ruské námitky proti základnám jsou podle něho jednak příležitostí pro prezidenta Vladimira Putina otestovat si solidaritu mezi Evropou a USA, jednak záminkou pro posilování vlastního raketového potenciálu. Navíc je to projev přetrvávajícího pojetí, podle něhož má Rusko stále zvláštní nároky vůči bývalým státům východního bloku.

Na otázku, proč má německá kancléřka Angela Merkelová, která také pochází z Východu, na základny jiný názor, Schwarzenberg odpověděl: "Jednoduše proto, že Američané nepožádali Berlín, ale Prahu. Snad jsou si v USA vědomi toho, že v České republice nejsou tak silné protiamerické nálady jako v zemích, které byly vybudovány díky Marshallovu plánu a 40 let chráněny americkými zbraněmi."

Pro případnou mezinárodněprávní žalobu na Česko kvůli Temelínu nemá Schwarzenberg pochopení. "Jednak pro takovou žalobu neexistuje žádný skutečný důvod, jednak neexistuje ani patřičné fórum. Temelín není evropský, ale dvoustranný problém. Pokud nejsme schopni jej vyřešit, pak je mi to velmi líto," prohlásil ministr.

Skutečnost, že má jako politik "více než jednu identitu", označil za velkou výhodu, protože se dovede vcítit do většího počtu zemí. "Politiku ale nelze brát příliš romanticky. Jsem něco jako ředitel prodeje, jen nikoli nějaké automobilky, ale jedné země."

Na otázku, zda ho láká prezidentská kandidatura, odpověděl: "Moje momentální pracoviště - Černínský palác - je ještě výš než Pražský hrad."

30.3. Rakouští odpůrci Temelína zvýšili počet blokad na sedm

Rakouští odpůrci české jaderné elektrárny Temelín rozhořčeně reagovali na čtvrteční (29. 3. 2007) prohlášení ministra zahraničí Karla Schwarzenberga, který ČTK řekl, že blokády česko-rakouských hranic poškozují dialog mezi Prahou a Vídní a že se kvůli nim zatím nehodlá zabývat rakouskou expertní zprávou k jaderné elektrárně Temelín. Odpůrci v reakci oznámili, že počet hraničních blokad, které se uskuteční 11. dubna, zvyšují na sedm.

"Místo (plánovaných) šesti hraničních přechodů budeme protestovat na sedmi místech. Na žádném z nich přitom nebude možný jakýkoli pohyb osob ani zboží. A pokud český ministr zahraničí svůj postoj nezmění, uvažujeme již nyní o dalším rozšíření hraničních blokad," uvedla iniciativa Atomstopp-Oberösterreich v prohlášení, které má ČTK k dispozici.

Jeho autoři připomínají, že zpráva rakouských expertů k Temelínu byla zveřejněna již v říjnu 2005.

"Trvalo to rok a půl, než konečně členka rakouské vlády (ministřyně zahraničí Ursula Plassniková) v důsledku tlaku hraničních blokad osobně zprávu předala členovi české vlády. Karel Schwarzenberg teď už nemůže říct, že neví, co Rakušané na Temelínu kritizují. Jeho prohlášení, že se zprávou nechce zabývat, zní jako nebezpečná hrozba - především vůči vlastnímu českému obyvatelstvu," uvádí prohlášení.

"Nynější česká ministřyně školství předala Karlu Schwarzenbergovi obsáhlý seznam všech bezpečnostních nedostatků Temelína již v roce 2002. Je neúnosné, jak laxně politika k bezpečnostním rizikům Temelína přistupuje. Vyzýváme rakouské politiky, aby zvýšili politický tlak na Česko a uvedli do chodu mezinárodněprávní žalobu proti Česku pro porušení dohod z Melku," zdůrazňují odpůrci Temelína.

30.3. Ministr Schwarzenberg ve FTD: ČR chce bezpečnostní záruky od USA

Za umístění části amerického protiraketového systému na českém území si Česko slibuje, že od USA získá vojenské bezpečnostní záruky, přestože takové záruky již vyplývají ze členství v NATO. V rozhovoru pro pondělní (2. 4. 2007) vydání německého listu Financial Times Deutschland (FTD) to naznačuje ministr zahraničí Karel Schwarzenberg. Výňatky z interview dnes uveřejnil internetový server FTD.

"Bezpečnostní dohoda s USA by nás bez pochyb potěšila," řekl Schwarzenberg. "Zdůraznění spojenectví a bezpečnostní záruky jsou tím, co nás zajímá."

Server z rozhovoru vyvozuje, že v Česku panují obavy, že Severoatlantická aliance v případě útoku nebude plnit své spojenecké závazky v plném rozsahu.

"Existuje poměrně málo opatření, která hovoří pro to, že tyto bezpečnostní záruky, tedy bezpodmínečná pomoc, platí i pro nové členské státy," řekl Schwarzenberg. "To by pro nás byl přirozeně velký problém."

Spojené státy mají představu, že v rámci své evropské protiraketové základny umístí protiraketu v Polsku a radarovou stanici v Česku. Česká vláda tento týden přistoupila na zahájení rozhovorů s Američany, ve Varšavě se podobné rozhodnutí čeká v nejbližších dnech.

FTD připomíná, že také v Polsku někteří členové vlády už vojensko-politický pakt s USA nadhodili. Dodává, že chystané rozmístění systému ve střední Evropě vedlo v Německu ke sporu mezi vládními bloky CDU/CSU a SPD.

Schwarzenberg na německou debatu reaguje, že má pocit, jako by "omládl", protože podobné argumenty slyšel z Německa už před třiceti lety.

Německá vládní koalice zatím marně hledá k americkému systému jednotný postoj.

30.3. EU chce při řešení otázky Kosova mluvit jedním hlasem

Ministři zahraničí Evropské unie se postavili za úsilí emisara OSN Marttiho Ahtisaariho o dosažení konečného statusu jihosrbské provincie Kosovo. Ne všichni ale podpořili jeho návrh na kosovskou nezávislost. Ministři se na neformální schůzce v německých Brémách nicméně shodli, že musí při řešení této otázky mluvit jedním hlasem.

Z našeho pohledu nešlo o to říci "ano" či "ne" Ahtisaariho plánu, řekl ČTK slovenský ministr Ján Kubiš. Podle něj je nyní klíčové, aby byla přijata rezoluce OSN o Kosovu. Během jejího vyjednávání se bude Bratislava snažit, aby se vzaly v úvahu také zájmy Srbska, které je proti odtržení Kosova.

Podle českého ministra zahraničí Karla Schwarzenberga nevyvolávají Ahtisaariho návrhy na nezávislost Kosova s přechodným dohledem mezinárodního společenství zrovna nadšení, ale lepší řešení není. Ani skeptici nevědí o lepší variantě, řekl ČTK Schwarzenberg.

Situace kolem Kosova se už musí opravdu rozhodnout, zdůraznil. Podle něj kolem jednacího stolu panovala shoda, že unie musí mluvit jedním hlasem. Ministři jednájí v Brémách neformálně, takže nemusí dospět k jasnému a závaznému závěru.

31.3. Schwarzenberg označil poválečné vysídlení Němců za vyhnání

Jako vyhnání označil ministr zahraničí Karel Schwarzenberg poválečné vysídlení sudetských Němců z českých zemí. V obsáhlém rozhovoru pro víkendové vydání německého deníku Berliner Zeitung soudí, že by se to nemělo popírat.

"To, co se v roce (19)45 stalo, přirozeně bylo vyhnání," reagoval Schwarzenberg na otázku, zda akceptuje, když sudetští Němci hovoří o "vyhnání". "Je nesmysl to popírat. Byl jsem vždycky pro to, aby se věci nazývaly pravým jménem."

Aniž to Schwarzenberg v rozhovoru upřesňuje, zmínka o roce 1945 může znamenat, že hovoří o takzvaném divokém odsunu, který se odehrával od května do srpna zmíněného roku a který mnohde provázelo brutální násilí. V srpnu 1945 pak vysídlení Němců z Československa, ale i z Polska, Maďarska a dalších zemí stvrdila Postupimská konference vítězných mocností a stanovila také pravidla humánního odsunu.

Vše, co se tehdy stalo, bylo podle ministra "strašlivé". "Na druhé straně je třeba si uvědomovat, že tomu něco předcházelo," poukazuje Schwarzenberg na konflikt rozpoutaný nacisty.

Chápe zároveň, že lidé chtějí vědět, co se stalo jejich prarodičům. Je ale proti tomu, když se to politicky využívá. "Konečně bychom se měli zabývat současností a budoucností," nabádá Schwarzenberg. Jakákoli instrumentalizace dějin podle něj vede ke katastrofě. "Taková je zkušenost 20. století," říká.

Označení poválečného odsunu Němců a přijatelnost či nepřijatelnost pojmů "odsun", "vyhnání" či "vyhánění" je předmětem letitých sporů. Česko-německá deklarace z roku 1997 dospěla ke kompromisu a vyjádřila lítost nad bezprávím, které způsobilo nevinným lidem "poválečné vyhánění, jakož i nucené vysídlení sudetských Němců z Československa, vyvlastňování a odnímání občanství", "a to i s ohledem na kolektivní charakter přisuzování viny".

O vyhnání běžně hovoří němečtí politikové nebo vysídlení. Politická reprezentace v Česku, ale také Polsku, jehož dnešní území koncem války nebo po ní opustily z vlastní vůle nebo donucení miliony Němců, se pojmu "vyhnání" obvykle vyhýbá a používá termín "odsun".

31.3. Noví členové EU chtějí zesílit tlak kvůli vízové povinnosti s USA

Země takzvané koalice pro vízovou rovnoprávnost budou spolupracovat, dokud se jim nepodaří dosáhnout bezvízového styku se Spojenými státy a své společné úsilí ve Washingtonu chtějí ještě posílit. Dokud to nebude černé na bílém, tak je třeba pokračovat, řekl ČTK v Brémách český ministr zahraničí Karel Schwarzenberg, který schůzku ministrů koalice inicioval.

Ministři zahraničí ČR, Slovenska, Polska, Maďarska, Estonska, Lotyšska a Litvy, k nimž se přidal i rumunský ministr, jednali na okraj neformální schůzky ministrů zahraničí EU v německých Brémách. Ve společném prohlášení ocenili především poslední návrhy v americkém Kongresu týkající se rozšíření bezvízového styku na další státy. Slovenský ministr zahraničí Ján Kubiš se vyslovil pro to, aby unie jednala o vízech na všech úrovních, včetně nadcházejícího summitu EU-USA, který je 30. dubna ve Washingtonu.

V administrativě i v Kongresu se to pohnulo, ale dokud to nebudeme mít černé na bílém, je potřeba pokračovat, řekl Schwarzenberg. Ocenil podporu Německa jako předsednické země unie i Evropské komise při odbourávání vízové povinnosti pro nové členské země EU.

Koalice pro vízovou rovnoprávnost vznikla loni na podzim z popudu české diplomacie ve snaze spojit síly při lobbování ve Washingtonu ve prospěch zrušení víz. Dnes se ministři dohodli, že své úsilí ve Washingtonu ještě posílí.

ČESKÁ ZAHRANIČNÍ AKTIVITA NA DALŠÍCH ÚROVNÍCH

1.3. Čeští vězni ghatt se zasazují o rychlé výplaty důchodů z Německa

O urychlení výplat důchodů pro bývalé vězně nacistického režimu za práci v ghettech se v Berlíně zasazovali zástupci České rady pro oběti nacismu. Příslušný německý zákon o podmínkách uznávání důchodů sice existuje od roku 2002, avšak platby vážnou na byrokratických překážkách. Německá strana se nyní snaží je odbourat.

V případě českých žadatelů jde o to, aby české ministerstvo práce vydalo dobrozdání, že doby, které vězni strávili prací v ghettu, se nezapočítávají do jejich důchodů, informoval ČTK český zástupce Felix Kolmer. Podle něj má Česká rada pro oběti nacismu už příslib vlády. Příslušný penzijní úřad v bavorském Landshutu, který má peníze vyplácet českým oprávněným osobám, platby zdržoval kvůli obtížnému shánění potřebných dokladů.

Do roku 2004 bylo podáno z České republiky přibližně 900 žádostí, ale jen několika desítkám bývalých vězňů bylo doposud vyhověno. Asi 700 oprávněných osob dosud žije.

Na německou vládu nedávno apeloval také izraelský premiér Ehud Olmert a kancléřka Angela Merkelová slíbila hledat řešení. S tím souvisí i poslanecká iniciativa ve Spolkovém sněmu, která pozvala zástupce České rady pro oběti nacismu. Ta v Česku od roku 2002 koordinuje podporu pro prosazení nároků bývalých vězňů především z terezínského a lodžského ghatta. Mluvili mimo jiné s předsedkyní německo-české skupiny ve Spolkovém sněmu Petrou Ernstbergerovou a novým německým spolupředsedou koordinační rady česko-německého diskusního fóra Gertem Weisskirchenem.

Dřívější odškodnění otročských a nucených prací, která Německo vyplácelo od roku 2000, se dělníků z ghatt netýkalo, protože ti tehdy dostávali sice směšnou, ale přece jen mzdu, a do práce se hlásili ve své situaci dobrovolně.

2.3. Ruské kritice základny USA v Evropě Havel nepřikládá velký význam

Ruské kritice na adresu uvažovaného radaru a základny americké protiraketové obrany v České republice a Polsku nepřikládá bývalý český prezident Václav Havel žádný zvláštní význam. "Vím, že to patří k takovým ruským rituálům," řekl k ostrým výtkám Moskvy Havel ČTK ve Washingtonu, kde končil svůj čtyřměsíční pobyt v USA.

Rusko nedávno varovalo Prahu a Varšavu, že povolí-li na svém území objekty amerického protiraketového systému, mohlo by na ně zaměřit vlastní rakety. Bouřlivou debatu odstartoval ruský prezident Vladimir Putin, který před necelým měsícem v Mnichově obvinil USA ze snah o hegemonii a napadl záměr protiraketové obrany ve střední Evropě.

Vyjádřením z Ruska věnují média podle Havla přílišnou pozornost. "Zdálo se mi, že to mělo až trochu nepřiměřenou publicitu, nejen v Čechách, ale i v Americe," uvedl exprezident.

Havel se už dříve vyslovil ve prospěch americké radarové stanice v Česku. Povolit by se měla i tehdy, kdyby s ní nesouhlasili občané z okolí.

"Jde o obranu demokratického světa a ne dvou či tří vesnic. Tak to je. Dnešní svět je propojen, je jeden," míní Havel.

Českou vnitropolitickou diskusi o základně poté, kdy se k americké žádosti o její výstavbu postavila česká vláda vstřícně, Havel chápe. "Že jednotliví jiní politici říkají to a ono, to už tak chodí. Zatím se nestal nějaký politický fakt, který by mohl být v titulcích novin. Jsou to jen více či méně nekvalifikovaná vyjádření, nic víc," řekl.

O základně Havel v USA hovořil s americkými představiteli. "Ale nějakou zvláštní pozornost jsme tomu nevěnovali," řekl ČTK.

2.3. Starostové vyzvali k referendu o radaru

K celostátnímu referendu o umístění amerického protiraketového radaru v Česku vyzvalo vládu Mirka Topolánka šestnáct starostů obcí na Příbramsku, bezprostředně sousedících s Vojenským výcvikovým prostorem Brdy, kde má součást americké protiraketové obrany stát. Po společném jednání podepsali prohlášení, v němž kritizují českou vládu za nedostatek informací a malou komunikaci a vyzývají k vyhlášení referenda.

"Žádáme poslance Parlamentu ČR, aby zvážili, zda by o radarové základně neměli rozhodovat všichni občané," uvedl organizátor včerejšího setkání příbramský starosta Josef Řihák (ČSSD) s tím, že celé prohlášení není namířeno proti USA, ale vyjádřením nesouhlasu se základnou a se způsobem jednání české vlády s dotčenými starosty.

Ne všichni starostové ale s plebiscitem souhlasí. "Referendum považuji za druhořadé, není asi nutné, hlavní jsou informace," dodal starosta Drahlína Stanislav Sláma (nezávislý). Právě na jejich nedostatek si starostové ve svém prohlášení stěžují.

"Jsme znepokojeni z toho, jakým způsobem k nám vláda ČR přistupuje v souvislosti s žádostí USA o umístění radarové základny na území Vojenského prostoru Brdy," uvádí prohlášení starostů z Brd, kteří si stěžují, že jsou odkázáni jen na informace z médií.

"Od české vlády jsme nedostali žádné relevantní informace. O tak závažné věci, jako je umístění pro nás neznámého vojenského zařízení, by měli být podrobně informováni všichni občané republiky, zejména ti, kterých se rozhodnutí přímo dotkne," dodávají starostové, kteří podepsaným prohlášením vyzvali českou vládu, aby o projektu informovala veřejnost dříve, než odpoví na žádost vlády USA.

"Hlavně chceme znát technická data, abychom na jejich základě mohli posoudit, jaká jsou bezpečnostní, zdravotní a ekologická rizika projektu. Všichni nám říkají, že to je bezpečné, tak proč nám neukáží nějaká čísla, na jejichž základě bychom se mohli sami rozhodnout," namítal starosta Věšína Pavel Hutr (ČSSD).

Podle starostů není správné, že se uvažuje o výměně souhlasu se základnou za investice do zlepšení infrastruktury obcí. "Nesouhlasíme, aby se tak vážná záležitost stala předmětem jakéhokoli obchodu," uvedl příbramský starosta Řihák.

Schůzky se zúčastnili i zástupci amerického velvyslanectví. "Jsem rád, že jsem mohl slyšet námítky starostů, ale oni mají výhrady hlavně k české vládě. My jsme ochotni předat všechny informace, které zatím máme. Doposud se ale česká vláda nevyjádřila a pohovory jsou na začátku. Není jasné, jaké dá vláda stanovisko, takže zatím není moc o čem informovat," řekl Právu Christian Marchant z politického oddělení americké ambasády.

15.3. ADRA ČR: Slavnostní otevření porodnice v Itibo

V keňském Itibo proběhlo slavnostní otevření porodnice, vybudované organizací ADRA. Vstupní brána do areálu, ozdobená vlajkami Keni a České republiky, se otevřela dokořán nejen pro všechny oficiální hosty, ale rovněž pro všechny obyvatele z okolí.

Druhá část dlouhodobějšího projektu obnovy zdravotnického střediska v Itibo mohla být uskutečněna díky podpoře českých občanů a také Ministerstva zahraničí České republiky. V průběhu necelých tří měsíců se podařilo dostavět a vybavit porodnici

porodním sálem, místností pro příjem pacientek, sociálním zázemím, prádelnou, sprchou a pokojem pro pacientky s pěti lůžky.

Itibo je větší obec položená na svazích kopců s čajovými plantážemi v přibližné výšce dvanácti set metrů nad mořem. Většina místních lidí se živí sběrem čaje. Porodnice poskytne služby ženám v oblasti s přibližně dvěma sty tisíci obyvateli. Všechny služby v zdravotnickém zařízení obnoveném a vybaveném ADRA Česká republika jsou poskytovány místními zdravotníky. V budoucnosti lze však počítat s navázáním užší spolupráce přímým vysíláním českých zdravotníků do oblasti. O této možnosti se zmínil při oslavě zástupce ministerstva zdravotnictví pro oblast Nyamaira Stephen Ogega, který se rovněž otevření porodnice zúčastnil: „Přáli bychom si, aby projekt výstavby porodnice neznamenal v žádném případě tečku za dobře se rozvíjející spoluprací. Stojíme naopak o to spolupraci s pracovníky ADRA Česká republika rozšířit. Očekáváme pomoc v boji s malárií a rovněž s výskytem AIDS. Naše spolupráce by se mohla rovněž týkat podpory prevence v boji proti těmto chorobám.“ Slavnostního otevření se zúčastnil rovněž konzul českého zastupitelského úřadu v Nairobi Oto Weniger. Po shlédnutí celého areálu vyjádřil uspokojení s dobře vynaloženými prostředky. Je přesvědčen, že projekt ADRA Česká republika svou kvalitou zařadil porodnici mezi jedno z nejlepších zařízení svého druhu v zemi.

Nejdůležitější osobou slavnostního otevření porodnice byl dobrovolník a koordinátor celého projektu Aleš Bárta z Pardubic. Sklidil potlesk především místních lidí. Dobře ho v Itibo znají. Řadě z nich už jako zdravotník pomohl. Na jeho bedrech spočívala odpovědnost za včasné dokončení druhé části projektu. Od devátého ledna 2007 řídil práci přímo na místě. Na vybudování porodnice se podíleli místní lidé. "ADRA Česká republika si realizací projektu získala obrovský respekt," řekl při slavnostním otevření Bárta.

21.3. V Londýně zemřel kněz Jan Lang

Ve věku 87 let zemřel v Londýně kněz Jan Lang, který byl od roku 1949 jednou z nejznámějších tváří české i slovenské krajanské obce v Británii a byl činný v krajanském středisku Velehrad. Lang pocházel z Rajhradu na Moravě, kde se narodil 20. června 1919.

Lang byl od roku 1938 jezuitou, ihned po okupaci českých zemí Němci byl zatčen a vězněn v Terezíně. Po válce byl v roce 1947 vysvěcen na kněze birminghamským biskupem a od roku 1949 začalo české vysílání BBC zařazovat jeho pravidelné náboženské promluvy, které se vysílaly až do roku 1993.

V roce 1949 Lang založil v Londýně Cyrilometodějskou ligu a Cyrilometodějský věstník a byl i u vzniku české víkendové školy, kde se děti krajanů mohly učit v rodném jazyce o své zemi. V roce 1963 měl velký podíl na tom, že krajané koupili na náměstí Ladbroke dům 22, kde zřídili vlastní náboženské a kulturní středisko Velehrad. Od té doby se zde nejen pořádaly nejrůznější akce, ale často tu lidé našli v některém z devíti pokojů útočiště, když se v Londýně dostali do úzkých - například, když po vstupu ČR do unie zhodnotili příliš optimisticky své šance získat v Londýně práci.

22.3. Liberecko se před lyžařským šampionátem prezentovalo v Drážďanech

O světový šampionát v klasickém lyžování, který se uskuteční za dva roky v Liberci, se nejvíce zajímali představitelé sousedního drážďanského regionu v Sasku. V Drážďanech se poprvé představil Liberecký kraj, jehož hejtmán Petr Skokan o prezentaci informoval ČTK.

Více než stovka představitelů kraje předvedla jeho instituce, podniky a projekty v saské metropoli na základě dohody, kterou Liberecký kraj a region Drážďany podepsaly loni. Kromě vrcholné sportovní události Češi informovali mimo jiné o záměru technologického parku v Liberci a cestovním ruchu.

"Byl jsem překvapen zájmem," řekl ČTK hejtman Skokan. Na prezentaci přišlo kolem 130 zástupců institucí a podniků z drážďanské oblasti. Hejtman připomněl i význam letiště v saské metropoli, které bude společně s pražským přijímat velkou část účastníků i návštěvníků světového mistrovství v roce 2009.

Loni podepsaná dohoda předpokládá rozvíjení řady strategických projektů, jako jsou Regiotram Nisa, jehož cílem je kvalitně propojit kolejovou dopravu v Trojzemí, nebo silniční spojení R35. Spolupracuje se i v cestovním ruchu, hospodářství, záchranných systémech, ochraně životního prostředí, veřejné správě, kultuře, vědě nebo vzdělávání.

Skokan připomíná, že lidé ze Saska už nyní nejezdí na Liberecko jen za nákupy nebo rekreací, ale jejich zájem se stále rozšiřuje. Přijíždějí mimo jiné na extraligový hokej nebo do liberecké opery, dodal hejtman.

24.3. Havel a další intelektuálové vyzvali EU k řešení krize v Dárfúru

Deset významných evropských intelektuálů, včetně bývalého českého prezidenta Václava Havla, otevřeným dopisem vyzvalo lídry Evropské unie, aby nezavírali oči před pokračující humanitární krizí v západosúdánském Dárfúru a zasadili se o její ukončení.

Signatáři listu, mezi nimiž jsou vedle Havla také spisovatelé Günter Grass a Umberto Eco, irský básník Seamus Heaney nebo britský dramatik českého původu Tom Stoppard, obvinili podle agentury Reuters EU ze zbabělosti ohledně postupu proti súdánské vládě a vyzvali Brusel, aby uvalil na Chartúm tvrdé sankce.

"Zakažte jim přístup k našim břehům, naše zdravotnické služby a naše luxusní zboží. Zmrazte jejich přístupy do našich bank a přimějte k tomu i další zainteresované země," apelovali na vůdce unie v předvečer oslav 50. výročí podpisu Římských smluv.

"Jak se Evropané odvažují tento víkend oslavovat, zatímco na kontinentu, který leží jen několik mil na jih od nás, jsou v Súdánu zabíjeni ti nejbezbrannější a nejslabší," připomínají autoři tragickou realitu obyvatel Dárfúru, kde za poslední více než tři roky zahynulo při etnických násilnostech na 200.000 lidí a dalších asi 2,5 milionu muselo opustit své domovy. Mezinárodní společenství z přímého podílu na této genocidě obviňuje súdánskou vládu prezidenta Umara Bašíra.

"Nemá Evropská unie - zrozená z krutosti a sjednocená, aby dalším ukrutnostem čelila - žádná slova, která by pronesla, žádný princip, podle něhož by jednala, akci, k níž by přistoupila, aby zabránila masakrům v Dárfúru?" ptá se desítky intelektuálů, v níž jsou dále filozofové Jürgen Habermas a Bernard Henri-Lévy, dramatici Harold Pinter a Dario Fo a jeho manželka, italská herečka a dramatička Franca Rameová.

"Bude se opakovat zbabělost jako v případě Srebrenice," připomněli signatáři, mezi nimiž jsou čtyři nositelé Nobelovy ceny za literaturu, masakr 8000 muslimů během bosensko-srbské války v roce 1995. "Pokud ano, co oslavujeme? Tenkou slupku naší politické jednoty? Nicotnou pózu naší politické třídy? Impotentní bezvýznamnost našich byrokracií," uzavírají dopis rozeslaný předním evropským deníkům.

26.3. Havel a předseda Dolní sněmovny uctili Hollarovu památku

Bývalý český prezident Václav Havel a předseda britské Dolní sněmovny Michael Martin při mši a slavnostním obřadu v kostele svaté Margarety ve Westminsterském

opatství uctili památku českého rytce Václava Hollara. Hollar je zde pohřben a má v kostele plaketu.

"Každý, koho aspoň trochu zajímá Londýn, nebo kdo si tady koupil nějaký suvenýr, musel Hollarovo dílo vidět," řekl ČTK anglická spisovatelka Gillian Tindallová, která na slavnosti četla výňatky ze své knihy o Hollarovi Muž, který namaloval Londýn, která vyšla v roce 2002. Hlavní část britských sbírek Hollara je uložena v Britském muzeu a na královském hradě Windsoru, protože český rytec, který nakonec našel útočiště v Anglii, pracoval i pro panovníka.

"Jsem rád, že tímto způsobem byl připomenut velký umělec Václav Hollar, který zároveň jakýmsi způsobem propojuje Prahu s Anglií," řekl ČTK Václav Havel, který byl v Londýně ještě na večeru o Chartě 77. Pro Havla je zajímavé srovnávat dnešní a historický Londýn, a Hollarovu hodnotu spatřuje především v jeho umění.

Předseda britské Dolní sněmovny si ke svému čtení z bible vybral pasáž o putování a osamělosti poutníků v cizích zemích. Český velvyslanec Jan Winkler představil Hollara, jeho život i morální a duchovní rozměr jeho díla a pozval zúčastněné na výstavy a další akce, které se budou konat v Londýně, jinde v Anglii a v Praze.

Sérii akcí k letošnímu 400. výročí narození a 330. výročí úmrtí Václava Hollara připravilo v Británii české velvyslanectví a jejími patrony jsou kromě Martina také ministr zahraničí ČR Karel Schwarzenberg a vévoda z Norfolk - potomek hraběte Arundela, který Hollara do Londýna přivezl a v jehož službách český umělec pracoval.

Tindallová ve své knize upozornila na paradox, že Hollarovo dílo je Londýňanům velmi dobře známo, ale jeho jméno o mnoho méně. Přitom prakticky jen díky němu vědí, jak jejich město vypadalo v 17. století.

30.3. Děti na Srí Lance se díky Čechům učí v dalších devíti školách

Devět zrekonstruovaných škol předala česká humanitární společnost Člověk v tísní žákům a učitelům ve srílanském městě Muthur. Díky darům Čechů na sbírku SOS Srí Lanka tak může do školy nastoupit dalších 840 žáků, které se až dosud musely učit pod širým nebem, sdělila ČTK Adéla Pospíchalová z Člověka v tísní.

"Školy nejprve v prosinci 2004 poničila vlna tsunami a loni na jaře a v létě válečný konflikt. Uprchlíci také používali školní budovy jako náhradní ubytování," uvedl vedoucí mise společnosti na ostrově Matěj Novák.

Společnost Člověk v tísní působí na Srí Lance od roku 2005, kdy začala poskytovat pomoc po ničivé vlně cunami. Letos už postavila šest nových školních budov, pět plně zrekonstruovala a ve dvou školách postavila hygienická zařízení. Další dvě školy postavila již dříve a další dvě nyní staví.

V přechodném období po tsunami organizace podpořila výuku výstavbou 43 školních přístřešků s novým zařízením. Pro menší děti také postavila sedm nových školek, dvě zrekonstruovala a další nyní dokončuje. Člověk v tísní se na ostrově věnuje také rekvalifikačním kurzům pro dospělé a školení učitelů. Všechny tyto vzdělávací projekty jsou financovány z veřejné sbírky, na kterou Češi přispěli 136 milionů korun.

Obsah:

PREZIDENT ČESKÉ REPUBLIKY	1
PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY POSLANECKÁ SNĚMOVNA	10
PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY SENÁT	13
VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY	18
MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ	37
ČESKÁ ZAHRANIČNÍ AKTIVITA NA DALŠÍCH ÚROVNÍCH	48

Není-li u jednotlivých příspěvků uvedeno jinak, bylo použito informací ze zdrojů ČTK

ISSN 1210-5619

Zahraniční politika České republiky – Data.
Vydává odbor administrativy a zpracování informací
Ministerstva zahraničních věcí ČR, Praha.
Odpovědný redaktor PhDr. Vladimír Chaloupka